

Vann engelsk skrivartävling

KULTUR. Femtonåriga **Fredrika Staf** från Lumparland, som går i skola i Luxemburg, har vunnit första pris i en engelsk tävling för unga skrivare. Möt henne på kulturen.

SIDAN 9

Även tre passagerare bjöds med

Personal på Symphony festade i maskinrummet

NYHETER. Två maskinanställda på Silja Symphony, som trafikerar sträckan Helsingfors-Mariehamn-Stockholm, fortsatte i fredags natt en blöt kväll i baren med efterfest i maskinrummet. Med på festen fanns dessutom tre passagerare.

Händelsen, som kunde ha försatt de ombordvarande i fara, bryter helt mot Tallink/Siljas bestämmelser.

– Vi har noll tolerans mot att besättningen dricker ombord. Det är dessutom strängt förbjudet att ta med passagerare i maskinrum-

men, säger **Mikael Lindholm**, talesman för säkerhetsfrågor och miljö på Tallink/Silja.

Rederiet utreder nu det inträffade och under tiden är de båda besättningsmännen avstängda från sina jobb.

SIDAN 5

Stadens tekniska chef om avloppsvattenutsläppen

Allvarligt, men ingen katastrof

NYHETER. Ett enstaka utsläpp av avloppsvatten i havet är inte någon katastrof – så länge reningen övriga tider är så bra att det finns en marginal till gällande krav. Så är det för Lotsbroverket, säger stadens tekniska chef **Kai Söderlund** om att hundratals kubikmeter orenat avloppsvatten – visserligen utspädd med regnvattnet – i söndags rann ut i Svibyiken.

– Vi tar allvarligt på utsläppet, men det är ingen katastrof.

Problemen med utsläpp i Slemmern ligger på Jomalasidan.

SIDAN 3

Anhörigkritik mot Trobergshemmet

NYHETER. Trobergshemmets lokaler är mycket oändamålsenliga och tungarbetare. Många äldre har kränkts under de år trångboddhet rått och många i personalen har haft helt orimliga arbetsförhållanden. Vårdtyngden har ökat mycket på kort tid utan att mer personal anställts. Behovet av kontinuitet, trygghet och stimulans bland de boende är större än den omsorg som erbjuds i dag. Allt detta och mycket mera skriver en anhörig med erfarenhet av många olika vårdinstitutioner i sitt utlåtande om stadens utkast till äldreomsorgsprogram.

”Att man dröjt så länge med att förbättra förutsättningarna och göra lokalerna mer tidsenligt är för mig helt oförståeligt”, skriver hon.

SIDAN 4

Mycket ryskt i Medishösten

NYHETER. Ryssland är specialtema i höstens Mediskatalog – en katalog som är aktuellare än någonsin efter den diskussion som uppstått efter Jomalas nej till det nya Medisavtalet. Kritikerna har ifrågasatt om alla Medis kurser verkligen är ändamålsenliga.

– Jag vänder mig mot att allt ska vara så ”nyttigt”. Genom att erbjuda avkopplande fritidssysselsättning för stressade arbetare gör vi en stor samhällsnytta, säger **Siv Ekström** som presenterar höstens program.

SIDAN 6

United tappar två spelare

SPORT. Åland United förlorar två tongivande spelare i augusti. Den gångna helgen gjorde **Caroline Sjöblom** sin sista match och nu till helgen är det **Mathilda Mörn** som säger farväl. Anledningen är studier i Sverige och nu måste klubben plocka upp spelare från Östernäs i division V.

– Jag ser inget konstigt med det. Däremot måste vi få ordning på organisationen och jobba på att det finns spelare underifrån, säger lagets tränare **Robert Dahlin**.

SIDAN 14

Känner sig ensam. Det enda utekonstverk som uppförts till minne av en kvinna är bysten vid Havsgatan 8 av Stava-Moster, Gustava Andersson, gårdens tidigare ägarinna och sjömannens speciella välgörare. Hon skulle nog gärna få lite kvinnligt sällskap i sten i stan. Foto: JONAS EDSVIK

Vilken kvinna vill du helst se förstenad?

REPORTAGE. Sex mot ett. Det är könsfördelningen – i männens favör – när det gäller statyer eller byster på offentliga platser i Mariehamn.

Nya Åland har inte makt att ändra på det, men vi kan i alla fall ge läsarna chans att rösta

fram den åländska kvinna som de helst skulle vilja se förrevigad som en staty på någon av stadens offentliga platser.

Och faktiskt är det så att det redan inom stadens förvaltning diskuterats mycket kring att uppföra en staty över **Maria Alexandrov-**

na, den ryske kejsarinnan som gett sitt namn åt staden.

– Den statyn skulle i så fall resas med anledning av Mariehamns 150 års jubileum år 2011, säger kultuchef **Tom Eckerman**.

SIDORNA 10-11

7 familjen

Derick Ochieng, 7 år, är helt beroende av fadderhjälpen från bland annat Åland.

13 folk

Emelie Hanström och åsnan **Gunnar** deltog i åsneutställning i helgen.

15 sport

”Det finns inte längre tid för några egentliga förbättringar.”
JANNE HOLMÉN ÄR INNE I SLUTSKEDET AV SINA FÖRBEREDELSE.

20 folk

”Jag funderade i säkert två år innan jag tog steget ut.”
DAGENS ÅLÄNNING CAMILLA NYHOLM

Annika Orre
Epost: annika.orre@nyan.ax
Telefon: 528 450

miljö

Här finns det pengar för kommunen att spara.

BJÖRN HOLMSTRÖM

Resten av Åland får inom kort information om nya gatlyktorna

Solberget får miljösmart ljus

Solberget i Jomala blir det första området på Åland som får gatlyktor med det nyaste i ljusvåg – miljösmarta lysdioder som drar hälften mindre energi än de traditionella lamporna.
– Här finns det pengar för kommunen att spara, säger Björn Holmström.

Lysdioderna förbrukar alltså mycket mindre energi än de vanliga gatlyktorna, de lyser väldigt starkt och är dessutom många gånger mera långlivade än traditionella lampor.

På Solberget finns det än så länge bara fundament för de sammanlagt cirka 90 lyktstolparna, men upphandlingen pågår som bäst.

– Till hösten ska gator och gång- och cykelleder inom området lysas upp med hjälp av det nyaste i lampvåg, säger Björn Holmström, byggkonsult och delägare i Solberget ab.

Belysningen går under namnet LED-light där förleden står för Light Emitting Diode, alltså lysdiod.

Halva energikostnaden

Det som gör tekniken extra intressant för både Jomala kommun och andra är att det finns stora pengar att spara – drygt hälften av de kostnader som i dag läggs på gatu- och vägbelysning.

I dag förbrukar till exempel Mariehamn cirka 2 miljoner kilowattimmar per år på att lysa upp gator och vägar. Om man – grovt uppskattat – räknar med ett energipris på 10 cent per kilowattimme kommer man upp i 200.000 euro per år. Om hälften kan sparas in så betyder det 100.000 euro som kan läggas på något annat.

I Jomala budgeterar man varje år cirka 40.000 euro för gatu- och vägbelysning. Sparpotentialen är alltså drygt 20.000 euro per år.

– Om hela Åland skulle byta ut den nuvarande gatu- och vägbelysningen skulle mycket pengar sparas in, och dessutom stora mängder koldi-

Varde ljus. Och inget vilket ljus som helst – bostadsområdet Solberget ska snart lysas upp med hjälp av lysdioder i stället för traditionella gatlyktlampor. Det sparar både pengar och miljö, säger Björn Holmström som bjudit in till ett allmänt informationsmöte om tekniken.

oxidutsläpp eftersom mindre energi behöver produceras för lamporna, konstaterar Björn Holmström.

Infomöte inom kort

Investeringen i lysdioder sparas in på cirka tre år, visar uträkningar.

– Monaco, till exempel, har redan konverterat hela sitt gatubelysningsystem.

Han menar att LED-belysningen är så intressant för Åland att han har samman kallat till ett informationsmöte nästa onsdag den 27 augusti kl 14 i lagtingets auditorium. Redan nu har miljöminister **Katrin Sjögren** och trafikminister **Runar Karlsson** meddelat att de ska delta. Inbjudan har

gått ut till kommunernas politiker och tjänstemän.

För informationen står en föreläsare från Sverige. Han har bland annat ett färdigt dataprogram som visar hur mycket energi som finns att spara på den nya ljus-tekniken.

Björn Holmström vill gärna ha in uppgifter på förhand om hur många belysningsstolpar som finns i varje kommun och vilken styrka lamporna har för att exakt kunna svara på frågan hur mycket pengarna varje kommun kan spara på att byta.

Landskapet har cirka 1.700 lyktstolpar med 150-watts lampor.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Professor vid Åbo universitet:

Tio års oavbruten brinntid

Det finns många fördelar med lysdiodtekniken, konstaterar professor Aulis Tuominen vid Åbo universitet. Också han ser energibesparingen – och därmed miljöaspekten – som det viktigaste.

Aulis Tuominen skriver om tekniken på företaget Easy Leds hemsida. För den tekniskt intresserade innehåller artikeln mycket information. För den vanliga läsaren berättar han att fördelarna med dioderna är många jämfört med den tradi-

tionella glödlampan. Lysdiodlampor kan användas var som helst, både utom- och inomhus.

Den största fördelen är möjligheten att spara energi – viktigt nu när energiomläggningen pågår som bäst när insikten om klimatförändringen kommit. LED-lamporna blir inte särskilt varma och de passar därför bra på platser där värme är skadligt eller kan orsaka brandfara. Ju mera ljus man vill ha i ett rum, desto fler LED-lampor kan man installera. En annan stor fördel är att LED-lamporna håller mycket längre än någon annan

Fakta/Lampor

■ Glödlampan, som uppfanns av Edison 1879, är fortfarande den vanligaste metoden att producera ljus.

■ 1910 övergick man från att använda glödtråd av kol till glödtråd av volfram.

■ I glödlampan är det mesta av strålningen värme – ljusverkningsgraden är bara cirka 5 procent.

■ Glödtrådens motstånd är mycket lägre kall än varm och därför går den oftast sönder när lampan tänds – den kortvarigt stora strömmängden bränner av glödtråden.

■ Den första LED-lampan utvecklades den första LED-lampan som bygger på halvledartekniken.

■ Efter flera decenniers utvecklingsarbete av andra uppfinnare fick professor Nakamura världens största teknologipris, finska Millennium-priset, för att han utvecklade först en klarblå LED-lampa baserad på indiumgalliumnitrid och därefter den vita LED-lampan genom att blanda gult ljus med blått ljus med hjälp av en fosforbeläggning.

(Fakta: Easy Leds hemsida)

belysningsteknik. En lampa kan hålla upp till 100.000 timmar eller tio års oavbruten brinntid. Traditionella glödlampor håller bara en bråkdel av den tiden.

Äldre LED-lampors effekt börjar visserligen avta, konstaterar han, och de klarar inte värme lika bra som nya. Därför åldras en LED-lampa i bastun snabbare än en LED-lampa utomhus.

– Jag har själv LED-belysning i mitt kök och så här efter några månader kan jag säga att jag är oerhört nöjd, skriver han i artikeln.

ANNIKA ORRE

Båtpaket

Silver Beaver 450
+ **Mercury F 40 ELPT EFI**
13 400,-
Färdigt på vattnet
(14 680,-)

Silver Fox DC 485
+ **Mercury F 50 ELPT EFI**
14 900,-
Färdigt på vattnet
(16 980,-)

Silver Hawk DC 540
+ **Mercury F 100 ELPT EFI**
22 900,-
Färdigt på vattnet
(25 680,-)

Terhi Nordic
+ **Honda BF 30 LRTW**

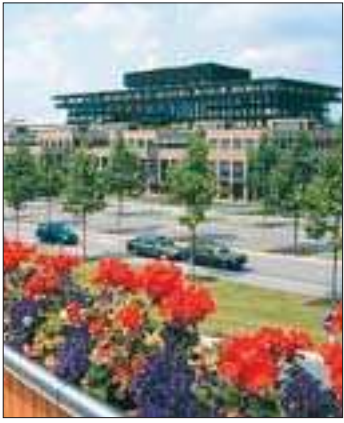
8 990,-
Färdigt på vattnet
(10 640,-)

Terhi Big Fun
+ **Hibda BF DLRTW**
11 700,-
Färdigt på vattnet
(13 580,-)

**BÅT & FRITIDS
VARUHUSET**
TRÄDGÅRD • LANTBRUK • FRITID
SKOGSBRUK • BÅT • KLÄDER & SKOR
TFN *28 011, BUTIKEN 28 160, TRÄDGÅRD 28 162,
RESERVEDELLAR 28 161 ÖPPET: VARD. 8-17,
TORSD. 8-19, LORD. 9-14
www.byggvaruhuset.ax

EG-domstolen i Luxemburg.

Lagändring kan ge tillträde till EG-domstol

Snart kan Åland få rätten att själv föra sin talan i EG-domstolen.

Men det kräver en ändring i självstyrelselagen, och det skall en arbetsgrupp nu se på.

I den grupp som skall lägga fram ett förslag till lagändring inom oktober ingår representanter för Ålands och Finlands regeringar.

Ordförande blir förvaltningsrådet **Matti Pellonpää**. Lagstiftningsrådet **Sten Palmgren**, tjänstemannen **Janina Groop-Bonde** med ansvar för ålandsfrågor på justitieministeriet, samt representanter för statsrådets kansli och utrikesministeriet ingår också.

Åland representeras av två regeringsledamöter som ännu inte tillsatts. Förslaget skall vara klart inom oktober månad och sedan vidtar den politiska behandlingen i lagtinget och riksdagen.

Snusfrågan är det bästa exemplet på ett ärende där Åland kunde ha vunnit på att föra sin egen talan i EG-domstolen, säger landskapsregeringens kanslichef **Arne Selander**.

– Teoretiskt sett gäller lagändringen alla områden inom landskapets behörighetsområde där det finns någon form av överstatliga normer. (pd)

Tungt utskott till Åland

■ Riksdagens grundlagsutskott kommer till Åland på torsdag.

I utskottet som leds av **Kimmo Sasi** (saml) ingår Ålands riksdagsledamot **Elisabeth Nauclér**.

Utskottet skall bland annat träffa åländska ministrar och lagtingsledamöter, och besöka polisen och PAF.

Värd för besöket är talman **Roger Nordlund** (c).

– Vi hoppas detta kommer till nytta i framtiden då utskottet behandlar den utlovade ändringen av självstyrelselagen vad gäller talerätten liksom den nu mycket aktuella lotterilagstiftningen och andra Ålandsfrågor, meddelar talmannen.

Tre körde för fort

■ Polisen stoppade under söndagen och måndagen tre fortkörare. På Österleden, där 50-begränsning gäller, körde en personbil natten till söndag 76 km/h.

I Sund Gesterby körde en personbil på måndag kväll 104 km/h på 70-väg, vilket gav föraren körförbud i tio dagar. Något tidigare samma kväll stoppades en annan förare i Sund Kulla i 94 km/h på 70-väg. (jf)

Stadens tekniska chef om söndagens avloppsvattensutsläpp:

Allvarligt, men det jämnar ut sig

Larmlampa. På pumphuset vid Nabben finns en lampa på väggen som börjar lysa rött när något är i olag. Under söndagens strömbrott stod pumpen stilla och avloppsvatten rann ut vid badstranden med följden att tre stränder måste stängas.

– Vi tar söndagens avloppsutsläpp på stort allvar, men samtidigt ska man inte överdriva effekterna av ett enstaka åskregn. Utsläppen ryms inom ramen för de gränsvärden vi har för utsläpp per år.

Det säger stadens tekniska chef **Kai Söderlund** i en kommentar till gårdagens artikel om att hundratals kubikmeter orenat avloppsvatten rann ut i Svibyviken från Lotsbroverket och från olika pumpstationer i Slemmern under det två timmar långa strömbrottet i Mariehamn i söndags.

Han förklarar att utsläppet inte spelar så stor roll om man ser reningsverkets arbete över ett helt år.

– Vi ligger på bättre sidan med reningen hela tiden. Det innebär att det finns en marginal jämfört med det som får släppas ut från verket enligt gällande krav.

Blandat med regn

Dessutom, säger han, var det inte enbart avloppsvatten som bräddade under strömbrottet.

– Vattnet var mycket utspädd med regnvatten som läcker in i avloppsvattenledningarna när det regnar. Därför är det inte så intressant att mäta upp hur mycket vatten som bräddade.

Stadens alla 16 pumpstationer som för avloppsvattnet till Lotsbroverket stannade också under strömbrottet, som Nya Åland berättade i går.

– Och inte bara de – samma sak inträffade säkert på många ställen längs ledningarna till Mariehamn.

Pumpstationerna på landet ligger invid vikar just för att avloppsvattnet ska ha någonstans att ta vägen i nöd-

situationer. Det är bara de stationer som har självfall till reningsverket som inte svämmas över vid längre strömbrott.

Reservkraft?

Borde det finnas någon form av reservkraft för att undvika sådant här?

– Enligt min bedömning är det knappast rimligt att investera i sådan utrustning. Då ska man också ha bränsle i reserv och reservkraftverket ska provköras med jämna mellanrum. Gör man en riskbedömning så inser man att risken är mindre med enstaka utsläpp eftersom utsläppskraven ändå inte överskrids.

Myndigheterna meddelas så fort som möjligt när det är driftstopp, säger han.

Nu meddelades hälsoinspektionen först på måndag eftermiddag varpå badvarning utfärdades i norra Slemmern. Borde det ha gjorts tidigare?

– Jag tror inte att någon simmar när det ösregnar.

Svämmade över

En pumpstation som bevisligen svämmade över var den som finns i Jomala intill stadsgränsen på Nabben. Avloppsvattnet kommer från Lemland och östra Jomala och leds sedan vidare till pumpstationen vid Röke-rirondellen därifrån det förs till Lotsbroverket.

Michael Lindbäck, teknisk chef i Jomala, har tagit emot klagomål från en fastighetsägare i Kalmarnäs om att den röda larmlampan på pumphusets vägg ofta lyser men att inget görs, något som han inte håller med om.

– Den lyser någon gång, och då rings jag upp auto-

matiskt. Antingen åker jag ut och kollar, eller så skickar jag någon annan. Lampan tänds i god tid innan något hunnit hända. Men när det är som i söndags, med ett så extremt skyfall, åskväder och strömbrott, så går det inte att göra något.

Släpps ut i Jomala

Varför ska man göra något alls i ett sådant läge, frågar han sig.

– Kanske det är bäst att låta det vara och vänta tills pumparna fungerar igen.

Kan inte brandkåren pumpa upp vattnet och föra det till Lotsbroverket?

– Reningsverket står ju om det är strömbrott. Och jag tror inte att mariehamnarna skulle bli särskilt glada om Jomalaborernas avloppsvatten släpps ut utan rening i Svibyviken.

Också i Jomala läcker regnvatten in i avloppsledningsnätet och det är till stor del regnvatten som strömmar in i avloppsbrunnarna, säger han.

”Vi har dräkter”

I går vad Nabbens simstrand tom så när som på en massa gäss och tre vindsurfare – **Patrik Larsson, Anna-Karin Eriksson och Samuel Fagerholm**.

De kände inte till utsläppet och att hälsoinspektionen avråder från bad, men lät sig inte avskräckas.

– Vi har dräkter på oss, och vi tänker inte ta några kallsupar. Å andra sidan blåser det ju inåt land så skiten kanske är kvar, sa Patrik Larsson innan trion tog sig ut i vattnet.

Vindsurfare. Patrik Larsson (längst till höger), Anna-Karin Eriksson och Samuel Fagerholm trotsade påbudet och gav sig av ut på Nabbens simstrand.

Fråga från upprörda stadsbor: Varför inget straff för myndigheter?

– Om jag skulle släppa ut avloppsvatten i Slemmern eller Svibyviken skulle jag säkert polisanmålas, åtalas och dömas för miljöbrott. Får Mariehamns stad och Jomala kommun göra sådant utan att riskera straff?

fort ett längre strömbrott inträffar är inte utan vidare ok – de ansvariga måste enligt lagen fundera på vad de kan göra åt det.

I den åländska vattenförordningen från 1996 heter det så här i bilaga 10 angående krav som gäller avloppsvatten från tätbebyggelse:

”Vid konstruktion, byggnad och underhåll av avloppsnät skall kraven på vattenrening beaktas samt bästa tillgängliga teknik användas och samtidigt särskilt beaktas avloppsvattnets volym och sammansättning, att läckor inte uppkommer, samt att förorening av vatten till följd av bräddvatten begränsas”. Det heter också att ”utsläppsställena för avloppsvatten från tätbebyggelse skall väljas så att påverkan på mottagande vatten begränsas i största möjliga utsträckning.” (ao)

Det undrar flera läsare som kontaktat Nya Åland efter avslöjandet om att hundratals kubikmeter avloppsvatten rann ut i Slemmern och Svibyviken under söndagens långa strömbrott.

En kontroll i Ålands lag-samling visar att det finns paragrafer som kan tolkas som att det egentligen inte är till-låtet. De ansvariga är skyldiga att se till att bräddningar inte inträffar alls, och om sådant ändå inträffar så är de ansvariga skyldiga att se till att skadan blir så liten som möjligt. Att avloppsvatten rinner ut så

TEXT & FOTO:
ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Kritisk fråga från anhängig i remissvar:

Varför har inte Trobergs-hemmet byggts ut tidigare?

Nästan alla stadsbor som ombads ge sina synpunkter på förslaget till nytt äldreomsorgsprogram för Mariehamn har lämnat sina utlåtanden. I ett inlägg får politikerna hård kritik för att inte ha byggt ut Trobergs hemmet trots flera år av trångboddhet, ökad vårdtyngd och personalbrist.

I stället för att skicka ut förslaget till äldreomsorgsprogram på sedvanlig remissrunda till andra nämnder och myndigheter tog stadsstyrelsen den här gången ett annat grepp – alla ledamöter gav förslaget till en person som de tyckte kunde ha viktiga synpunkter. Det var ett lyckat drag, visar resultatet. Ett knappt tiotal stadsbor i olika åldrar och med olika erfarenheter av äldreomsorgen har kommit med sina synpunkter. En efterlysning av synpunkter från allmänheten gav däremot mindre effekt – bara ett sådant utlåtande har lämnats in.

Från stort till smått

Synpunkterna rör allt från behovet av hiss i alla hus med tre eller flera våningar, vårdare av samma kön som klienterna inom hemvården, sammanhållen hemvård/hemsjukvård och billigare kursavgifter på Medis för äldre, till tankar på en framtid med brist på arbetskraft inom vården och en brant ökande kurva av äldre och hjälpbehövande stadsbor.

Närståendestödet bör utökas, privata boendalternativ utredas för äldre och en höjning av skatten för att möta kravet på god äldreomsorg är andra förslag.

Ett annat förslag som kom fram är att mobilisera frivilliga, aktiva pensionärer som

Viktig äldrevård. Om- och utbyggnaden av Trobergs hemmet har dröjt alltför länge, till skada både för boende och personal, skriver en anhängig som ombetts ha synpunkter på förslaget till nytt äldreomsorgsprogram för Mariehamn. Bilden togs i ett annat sammanhang. Foto: ERKKI SANTAMALA

kan hjälpa till med olika saker, till exempel att agera bussvärd/värdinna när de äldre ska ut på stan.

En anhörigs röst

Men det är ändå det långa, insatta – och välformulerade – inlägget från en anhängig som gör djupast intryck.

Via en familjemedlem har den anhöriga stiftat bekantskap med så gott som alla stadens institutioner inom äldreomsorgen. Programmet är bra och ambitiöst, heter det i inlägget, där också svårigheten att uppskatta antalet inflyttade äldre på sikt och där-

med behovet av vårdinsatser. Genomsnittsåldern bland bostadsköpare i Mariehamn är ganska hög, och inflyttningen från både åländska och andra kommuner är stor medan många barnfamiljer bygger hus utanför stadens gränser.

Erfarenheterna av äldreomsorgen är övervägande positiva, särskilt på Odalgården där regelbundna anhörigsamtal förs, träffar hålls, små fester ordnas och de boende får stöd och stimulans i sina liv, konstaterar den anhöriga. Också ÅHS medicinska avdelning får beröm för bra

information, bemötande och utrymme.

”Helt oförståeligt”

Däremot är erfarenheterna av Trobergs hemmet inte lika ljusa. Snabbt ökad vårdtyngd bland de boende under de senaste åren, oändamålsenliga, tungarbetade och trånga utrymmen, ingen möjlighet till egna möbler och saker, delade rum, avsaknad av vårdplan, inga rutiner för anhörigsamtal, bristande informationsrutiner, inte möjlighet till dusch en gång i veckan, omklädning inför natten redan kl 16 är sådant som omnämns.

”Att man dröjt så länge med att förbättra förutsättningarna och göra lokalerna mer tidsenliga är för mig helt oförståeligt. Många äldre har kränkts och många i personalen har under den här perioden haft helt orimliga arbetsförhållanden,” skriver den anhöriga.

Kritiken gäller också personalens arbetssätt som ”delvis verkar vara anpassat till hur målgruppen såg ut tidigare”.

Stadsstyrelsen tar upp programförslaget och synpunkterna på mötet på torsdag.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

El från riket slogs inte ut

Det var långt ifrån hela Åland som drabbades av elavbrottet på söndagen. Och en ny kabel till riket skulle kunna säkra eltillförseln i hela landskapet.

På Brändö, Kumlinge, Kökar, Sottunga och på delar av Föglö fungerade eltillförseln som vanligt trots ovädret. Att sverigekabeln slogs ut berörde inte de kommunerna.

Skillnaden jämfört med resten av Åland är att de sedan 1991 tar el från riket.

– Det är sällan avbrott på den. Anslutningen gentemot Sverige har flera komponenter. Det är en mera komplicerad anläggning, säger **Jan Kahlroth**, vd på Kraftnät Åland.

Om inte fjärrkontrollen hade slagits ut hade Kraftnät Åland också kunnat förse hushåll i Lumparland och delar av Vårdö och Lemland

med ström från stationen i Lumparland Svinö.

Längre och dyrare

Efter att sverigekabeln slogs ut på söndagen, och Kraftnät Åland tappade möjligheten att fjärrstyra flera stationer, har möjligheten att säkra eltillförseln på fasta Åland med mera el från riket aktualiserats.

Ett sådant kabelprojekt kan stå klart år 2012, säger Jan Kahlroth.

– Det är vårt största infrastrukturella projekt just nu. Nu håller vi på med ruttningsplaneringen, sedan tar vi itu med tillståndsfrågor och miljökonsekvensbedömningen.

Effektmässigt skulle den kabeln ha samma kapacitet som Sverigekabeln, men den skulle bli längre och antagligen dyrare.

– När det gäller finanserna vill vi informera landskapet först.

Reservkraftverket i Tingsbacka som slogs ut på söndagen kostade 15 miljoner euro.

– Visst är det mycket pengar, men det är bara en säkerhetsåtgärd som används vid elavbrott.

– Det var nödvändigt att göra något åt det. Annars skulle vi inte klara ett avbrott på vintern, kanske i en situation där hus kan frysa sönder. Vi har en skyldighet att säkerställa en sådan kapacitet.

Möjligen var det rätt beslut att investera miljoner euro i Tingsbacka då, säger kansliminister **Roger Eriksson** (lib).

– Men nu när vi har facit i hand är det bara att titta framåt.

Användarna betalar

Han har en ”positiv grundinställning” till en utbyggd elförsörjning från riket.

– Det viktiga är att det skulle trygga reservkraften på Åland för en lång tid framåt.

Drabbades inte. På Kökar (på bilden skolan) och i andra östliga områden i skärgården lyste lamporna som vanligt. Foto: ERKKI SANTAMALA

Vad kan det kosta?
– Tiotals miljoner. Men det skall inte gå över budgeten, utan över användarnas fakturor.

Kan styra i Sverige

Ett fel fanns i gårdagens artikel om fjärrstyrningen av Senneby station i Sverige.

Stationen kan fjärrstyras från Åland, men den styrning-

en försvann när åskan slog ut sverigekabeln.

Det som Kraftnät Åland skall undersöka är om Vattenfall, som nu kan rycka ut och återställa stationen manuellt, också kan installera ett eget fjärrstyrningssystem för stationen.

PATRIK DAHLBLOM
patrik.dahlblom@nyan.ax

Ger svar om Lissabon-fördraget

■Ålands fredsinstitut anordnar på fredag ett seminarium om autonoma områden i Europa.

Där ska bland annat tf lagtingsdirektör **Susanne Eriksson** tala om Ålands lagtings roll i EU-frågor, och rent praktiskt klargöra Ålands lagtings roll när det gäller EU-frågor i allmänhet och Lissabon-fördraget i synnerhet.

Håller föredrag gör även europainformatör **Kari Roukola** i frågan om autonoma områden kan blockera EU-fördraget.

Under seminariet presenterar dessutom fredsinstitutets direktör **Sia Spiliopoulou Åkermark** en rapport där spanska och åländska forskare, politiker och tjänstemän med Åland och Baskien som utgångspunkt diskuterar de autonoma områdenas roller och möjligheter inom EU.

Seminarieret hålls i lagtinget och all som är intresserade är välkomna dit. (mn)

Paf jobbar mot bedrägeri

■Ålands penningautomatförening, Paf, har inlett ett samarbete med Ethoca - ett företag som arbetar för att motverka bedrägerier på internet.

Paf har hand om hundratusentals transaktioner varje dag och är därför ett naturligt mål för olika typer av bedrägerier. Tillsammans ska parterna bland annat motverka fenomen som ”chip dumping”, det vill säga när en spelare avsiktligt förlorar till förmån för andra spelare.

– Paf har byggt upp ett kraftfullt team för att motverka den här typen av aktiviteter och vi ser Ethoca som den perfekta partnern för att utveckla arbetet vidare, säger **Marko Hietala**, chef för Pafs bedrägeriavdelning. (AxK)

Journalist blir chef på näringsavdelning

■**Anna Selander**, journalist på tidningen Åland, blir vikarierande avdelningschef på landskapsregeringens näringsavdelning.

Hon vikarierar **Susanne Björkholm**, som fått ett års tjänstledighet för att leda den nybildade datainspektionen.

Selander, som har juristexamen, tillträder den första oktober.

Jomala efterlyser HUT-åtgärder

■**JOMALA.** Landskapsregeringen vill involvera kommunerna på Åland i arbetet med att ta fram en vision för hållbar utveckling på Åland. Ett hållbarhetsråd har tillsatts. Målet är att stegvis införa hållbarhetstanken i beslutsfattandet.

”Ett tryggt, självstyrt ösamhälle där medvetna medborgare gör medvetna val”, lyder förslaget på visionen.

Kommunstyrelsen i Jomala beslutade vid sitt möte i måndags att kommunen stöder förslaget. Kommunstyrelsen efterlyser dock konkreta förslag på hur man ska kunna arbeta för att förverkliga visionen, till exempel i form utav utbildning för tjänstemän och arrangemang som är öppna för allmänheten. (ak)

Anställda drack alkohol med passagerare ute till havs

Fest i Silja Symphonys maskinrum

Två maskinanställda på Silja Symphony hade natten till i lördags efterfest med passagerare i maskinrummet.
– Det är fullständigt oacceptabelt och förbjudet, säger Janis Pavuls, kommunikationschef på Tallink/Silja.
Ärendet utreds nu av rederiet.

Mellan klockan fyra och fem natten mellan i fredags och i lördags bjöd en maskinist och en annan maskinanställd, båda svenska medborgare, ner tre passagerare i maskinrummet. Efter ett antal drinkar uppe i baren, fortsatte de att dricka alkohol nere i maskin.

– Vi har noll tolerans mot att besättningen dricker ombord. Det är dessutom strängt förbjudet att ta med passagerare i maskinrummen, säger **Mikael Lindholm**, talesman för säkerhetsfrågor och miljö på Tallink/Silja.

Passagerarsäkerhet

Silja Symphony, som trafikerar sträckan Helsingfors-Mariehamn-Stockholm, befann sig vid tidpunkten för efterfesten i Stockholms skärgård. Ombord fanns det då runt 1000 passagerare och anställda. Men Mikael Lindholm menar att det inte var någon fara för de ombordvarandes säkerhet.

– De befann sig i ett nödgeneratorrum som används i fall att strömtillförseln inte är tillräcklig. Men det är trots det strängt förbjudet, säger han.

Avstängda

De två maskinanställda är nu tillfälligt avstängda från sina jobb. Om de har någon fortsatt framtid på fartyget är ännu inte klart.

– Det är fortfarande ry-

Förbjuden spritfest. Trots att det är strängt förbjudet att ta med passagerare ner i maskinrummet, samt för besättningen att dricka alkohol, är det precis vad två maskinanställda på Silja Symphony gjorde natten mellan fredag och lördag förra veckan. Foto: SILJA LINE

kande färskt, så för tillfället för vi samtal. Men vi kommer snart att besluta om de får behålla jobben eller inte.

Det handlar dock om två individer med felaktiga omdömen och man kan nog säga att de har totalt förbrukat förtroendet, säger

Janis Pavuls, kommunikationschef på Tallink/Silja. Rederiet avvaktar nu utgången av samtalen med de två ur

besättningen för att se vad eller om Tallink/Silja behöver göra något för att förbättra säkerheten ombord.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

Säkerhetsjättar med Åland i sikte

Det finska säkerhetsföretaget Lan&Wan växer för tillfället på Åland. Ett lokalt kontor planeras, men för det krävs fler åländska kunder. I tisdags höll de ett seminarium på Hotell Arkipelag.

Nordic Lan&Wan Communication är störst i Finland i sin bransch. Lan&Wan sysslar med datasäkerhet, videoövervakning, mobil kommunikation och sätter upp och underhåller nätverk. I år beräknas de omsätta närmare 20 miljoner euro.

De har lokala kontor i tretton finska städer och funderar som bäst på att placera det fjortonde kontoret på Åland.

Av den anledningen höll man i tisdags ett svenskspråkigt seminarium här på Åland. Det som behandlades var säkerhetstjänster i IP-nätet och nätverksteknologins samt datatrygghetens senaste trender. Gästföreläsare från bland annat Nokia, Extreme Networks och Check Point fanns på plats och **Nalle Lind-**

ström från Lan&Wan menar att responsen varit god.

– Både landskapet och kommunerna har varit intresserade av våra tjänster.

Lan&Wan samarbetar redan med ett antal åländska företag, men för att det ska löna sig med ett lokalt kontor behövs flera kunder.

– Det som krävs för att vi ska etablera oss här är en kund av det lite större slaget, som till exempel telefonbolaget eller landskapet, menar **Timo Kuokka**, vd på Lan&Wan.

Kuokka menar att Åland vore en naturlig del i verksamheten. Lan&Wanlevererar redan tjänster till många andra transportföretag som till exempel Tallink. Viking Line vore med andra ord en naturlig kund, menar Kuokka.

Bland deras kunder finns också många av landets kommuner, sjukhus, banker och andra jättar som till exempel Finnair.

Hur är medvetenheten hos finländare i allmänhet vad gäller datasäkerhet?

– Den allmänna vetskapen ökar ju hela tiden, samtidigt som våra metoder blir bättre och bättre och mer artificiella, säger Lindström.

Varför har just ni lyckats så bra?

– Världen ändrar ju sig hela tiden. Vi är ett finskt privat företag som sedan vi startade inte har ändrat på mycket mer än våra metoder och tekniken, i takt med att utvecklingen gått framåt. Det är sällsynt med något som är så bestående idag och jag tror att företag uppskattar den tryggheten, säger Lindström.

Behövs ni på Åland?

– Nå, åländska företag och myndigheter är ju i behov av den här typen av tjänster precis som man är i alla andra delar av landet. Här vänder man sig i dagsläget ofta till Sverige för den här typen av tjänster och vi skulle då kunna erbjuda ett stabilt, inhemskt alternativ, säger Kuokka.

AXEL KRONHOLM
axel.kronholm@nyan.ax

Störst i Finland. Timo Kuokka, VD, och Nalle Lindström, projektledare, är nöjda med seminariet. De har sedan tidigare ett antal kunder på Åland men är på jakt efter fler för att kunna placera ett lokalt kontor här. Foto: JONAS EDSVIK

Foto: ANDREAS DIENERT

Bil krockade med buss

■ En stadsbuss kolliderade i går vid 12.30-tiden med en personbil i Mariehamn Dalbo.

Enligt polisen behövde ingen av passagerarna i varken bussen eller bilen uppsöka läkare efter krocken.

Polisen utreder just nu olyckan, men vet ännu inte vad som orsakade den eller hur omfattande skadorna på fordonen blev. (mn)

■ **Stöld** från en lagerbyggnad i Möckelö har rapporterats till polisen. Det var en blandare och ett underskåp till badrum som stals natten till fredagen.

Medis laddar med ryskt tema i höst

Medis ska vara mer än bara "nyttig" fortbildning, säger Siv Ekström när hon presenterar höstens kurskatalog.

– Vi försöker, inom ramar för budgeten, låta efterfrågan styra utbudet. Det är det som är idén med Medis.

Det är med extra stort intresse man bläddrar igenom höstens kurskatalog från Medis.

Medis har de senaste veckorna varit föremål för livlig debatt efter att Jomala valt att inte underteckna det nya Medisavtalet. Kritikerna menar att kursutbudet blivit för stort och att alla kurser inte är ändamålsenliga. Bland annat Jomalas kommundirektör **Carolina Sandell** har efterlyst en diskussion om vilken Medis roll är.

Siv Ekström, som är datalärare och ansvarig för marknadsföringen på Medis svarar på kritiken.

– Medis uppdrag är att ordna fortbildning och meningsfull fritidssysselsättning. Vi ser de här två uppdragen som likvärdiga.

Hon menar att det är deltagarna själva som ska styra kursutbudet och avgöra vad som är "meningsfull fritidssysselsättning".

– Det är inom Medisvärlden en främmande tanke att politiker ska censurera kurser som inte anses meningsfulla.

Färre kurser

Specialtema i höst är Ryssland. Det blir bland annat föreläsningar, dans-, mat- och språkkurser på temat. Höstens kursutbud är annars något mindre än tidigare – cirka 300 kurser, vilket är ungefär 50 färre än för några år sedan.

Bland kurserna finns också garanterat sådana som kommer att ifrågasättas av

kritikerna. **Lasse Sundblom** leder till exempel en "må bra"-kurs där arbetskamrater ska samlas för att sjunga visor och schalger på fritiden. Är det här kurser som skattebetalarna bör subventionera?

– Jag vänder mig mot att allt ska vara så "nyttigt". Genom att erbjuda avkopplande fritidssysselsättning för stressade arbetare gör vi en stor samhällsnytta.

Billigare datakurser

I kursutbudet finns också kurser där tyngdpunkten tydligare ligger på det utbildande uppdraget. En nyhet i höst är de tre nybörjarkurserna i datakunskap som erbjuds till reducerat pris.

– I riket ger staten pengar till kommunerna för att ordna gratis dataundervisning för nybörjare. Medis har fått extra pengar av landskapet för det här ändamålet och därför kan vi anordna några kurser till halva priset.

– Ur demokratisynpunkt är det viktigt att alla lär sig behärska datorer, att ingen blir utanför när allt fler ärenden sköts enbart på nätet.

Nytt anmälningssystem

Eftersom några kommuner fortfarande inte har fattat beslut om det nya Medisavtalet skjuts anmälningssdagen fram till onsdagen den 27 augusti.

Mellan klockan 17-21 kan man anmäla sig till kurser per telefon, på plats på kontoret eller på nätet. Webbisdorna är i höst förnyade så att man måste registrera sig på sidan innan man kan anmäla sig.

JENS FINNÄS
jens.finnäs@nyan.ax
tfn 528 464

Fakta/Guldkorn i höstens katalog

Siv Ekström får välja ut fyra favoriter i höstens Mediskatalog.

■ **Rysk danskurs** i sju delar. Allt från lugna danser till kosackdans. Fredagar mellan klockan 18-19.

■ **Ryska delikatesser**. En tredelad kurs där du lär dig göra soppor sallader, varma rätter och bakverk på ryskt vis.

■ **Må bra genom att sjunga**. Samla arbetskompisarna och sjung visor och schlagers tillsammans med Lasse Sundblom för att bättra på hälsan.

■ **Scrapbooking** på Föglö. En helkurs där deltagarna lär sig göra personliga minnesalbum.

Kontoret. På Mediskontoret är man laddade inför höstterminen. Längst fram Siv Ekström. I bakgrunden Åsa Isaksson, Leena Raitanen, Camilla Bock, Majvor Söderberg och Casper Velander.

Foto: ANDREAS DIENERT

100 ord
från din förening

redaktion@nyan.aland.fi

EMIL

Höstens SÄVA-kurs hålls den 25.9 kl 08.00 på Park Hotell pris: 280 euro/deltagare. Kursen arrangeras i samarbete med Säker vatten, ÅBF r.f. och Ålands ömsesidiga försäkringsbolag. Betalning sker innan kursen till föreningens konto: Nordea 163030-1057. Om det inkommer många anmälningar så hålls en till kurs senare i höst. Reservera hela dagen för båda kurstillfällena. Platser till första kurstillfället går till de som anmäler sig först.

D1 FVA - arbetsledarkurs hålls den 23.10 på Ålandsvägen 36 kl 09.00 deltagaravgift 250 euro/person. Betalas även den i förskott. Kursledare vid båda tillfällena: Ingenjör **Jan Kavander**.

Begränsat antal platser. Anmälningar görs via e-post. mikael.erickson@emil.aland.fi

Hemsida för ytterligare info: www.emil.aland.fi/

AGENDA-21

Vecka 37 ordnar Agenda 21-kontoret tillsammans med kommunerna diskussions- och visionskvällar runt om på Åland. Träffarna leds av miljökommunikatören **Mats Lönngren** som varit på Åland vid flera tillfällen och bland annat hållit utbildning för politiker i hållbar utveckling. Han har tidigare även lett två motsvarande tillfällen, ett i Jomala och ett i Eckerö. Diskussionen utgår ifrån hur de närvarande önskar se sin kommun i framtiden och vad som behöver göras för att visionen ska kunna bli verklighet.

Genom att ordna diskussionskvällar önskar Agenda 21-kontoret hjälpa kommunerna med att samla och förverkliga de goda idéer som finns i kommunerna.

Under veckan hålls diskussionsträffarna i Sund och Vårdö, Brändö och Kumlinge, Kökar samt Föglö och Lumparland. Träffarna är öppna för alla; kommunpolitiker, tjänstemän, företagare, föreningsaktiva och övriga intresserade kommuninvånare.

Anmälningar tas emot av Agenda 21-kontoret, helst före den första september.

ÅLANDS RETRIEVER-FÖRENING

Retrieverns dag ordnas i år vid Möckelö havsbad, söndagen den 24 augusti mellan klockan 12-15. Klockan 12.30 blir det uppvisning i markering och dirigerings, man får med andra ord se hur en färdigt skolad retriever arbetar i en jaktlik situation. Klockan 13.30 blir det uppvisning i lydnad och klockan 14.15 börjar lotteridragningen och vinstutdelningen på frågerundan. Ta med hela familjen, det blir korvgrillning, kaffe och bulle. Alla är välkomna, med eller utan hund.

Lola nöjd med snapsvisetävling

■ **Lola Karlsson** från Mariehamn var en av tolv finalister som i helgen deltog i en snapsvisetävling på Resturang Knipan i Ekenäs. Vann gjorde **Pigge Svenskberg** från Hangö och andra- och tredjeplatsen gick till **Calle Hård** från Karis.

Finalisterna hade valts ut bland 104 bidrag som skickats in till tävlingen, som hålls med anledning av resturangens 100-årsjubileum.

Trots att Karlsson inte hamnade på prispallen är hon nöjd med tävlingen.

– Det var verkligen jättetrevligt och jag kan inte vara annat än nöjd över att jag gick till final, säger Lola. (AxK)

Annonsera i den tidning du själv läser!

Autonoma områden i Europa

Seminarium
22 augusti kl. 11-13
Lagtinget

Susanne Eriksson
Sia Spiliopoulou Åkermark
Kari Ruokola

www.peace.ax
Ålands fredsinstitut

Det nya avtalet i vågskålen

Inom den närmaste veckan fattar Finström, Lemland och Hammarland beslut om det nya Medisavtalet.

Två av tre måste godkänna avtalet för att det ska träda i kraft.

– Det här avtalet är en gyllene chans för kommunerna att igen låta alla bli jämlikt behandlade, säger **Siv Ekström**.

Som Nya Åland tidigare skrivit om har Jomala kommunstyrelse valt att inte godkänna det nya avtalet med motiveringen att det bli för kostsamt. För de

stora kommunerna Jomala och Finström blir det nya avtalet, som enbart baseras på invånarantal, dyrare än det gamla (se faktaruta). För de flesta kommunerna blir det billigare.

Siv Ekström räknar därför med godkännanden från Lemland och Hammarland, som behandlar ärendet i början av nästa vecka. Finströms beslut är mera ovisst. Kommunens kulturnämnd har sagt ja. I morgon tar kommunstyrelsen, nästa torsdag fullmäktige, upp ärendet.

– De stora kommunerna har tidigare ridit på Mariehamn. Det här avtalet är rättvisare

Fakta/Det nya medisavtalet

■ För att fördela Mediskostnaderna rättvisare mellan Mariehamn och landsbygdskommunerna har staden tagit fram ett nytt avtal mellan kommunerna och staden.

■ Jomala har sagt nej till avtalet. Finström, Lemland och Hammarland har ännu inte fattat slutgiltiga beslut. Övriga kommuner har godkänt avtalet. Max två kommuner får säga nej för att avtalet ska träda i kraft.

■ I det nya avtalet bestäms kommunens Medisavgift enbart av på basis av antalet vuxna kommuninvånare.

■ Enligt avtalet får kommuninvånare igen fritt välja hur många kurser man vill.

än det gamla.

Siv Ekström poängterar att det lönar sig för kommunerna att godkänna avtalet nu.

Landskapet har utlovat Medis ett tilläggsbidrag på 50.000 euro om avtalet godkänns.

JENS FINNÄS

Jessica Sundberg

Epost: kiki@nyan.ax

Telefon: 528 451

Nygifta

Anthony Ford och Cecilia Nordqvist vigdes lördagen den 16 augusti i S:t Mikael's kyrka i Finström. Vigselförrättare var kyrkoherde Michael Urch. Paret är bosatta i London, men bruden är bördig från Finström Pettböle. Paret tar det gemensamma efternamnet Ford. Foto: FOTO ALANDIA

VÄXTODLINGSAKTUELLT					
Falltalsrapport från Ålands Försöksstation					
Sort	Falltal			Fukt%	
	18.8	14.8	11.8	14.8	11.8
Höstråg					
Amilo IP	222	246	212	20	28
Kartano IP	98	102	92	20	30
Matador IP	75	82	84	21	32
Amilo EKO	232	244	219	21	30
Picasso EKO	96	102	108	21	32
Höstvete					
Kosack IP	130	156	184	22	32
Tarso IP	-	210	-	-	23
Tryggve IP	231	333	330	22	30
Fukt% för 18.8 saknas pga att proverna var regnvlåta. Tarso gick ej att skörda pga att det var för vlåt ute på fåltet.					

Kom ihåg

■ ■ ■ **Hammarlands marthaförening:** Månadsmöte tisdag 26.8 kl. 19.00 på Marthabo. OBS! datum.

■ ■ ■ **Lijnwåfware Erich Sundbergs slåktförening:** Årsmöte hålles söndagen den 7 september kl 13.00 på Stormskårs konferans och vårdshus i Simskåla. Anmålningar till Eva tel 0457 530 13 07 eller till Kristina 43 694. Välkomna!

■ ■ ■ **Ålands dansförening:** Barn-danskurs för barn 5-8 år, barnballett och fridans. 1.9-13.10 måndagar kl 17-18. Anmålan tel 15 887 Isabell Mattsson, isabell.mattsson@hotmail.com

■ ■ ■ **Ålands fredsförening-Emmaus:** Alla nya och gamla intresserade är hjårtligt välkomna till Emmaus på sorteringstaka på måndag 25.8 kl 18-21, vi bjuder på kaffe med dopp, välkomna!

■ ■ ■ **Ålands hörsselförening:** Onsdag 27.8 besöker vi Tjudö Vingård där

det blir guidning och mat. På menyen står strutsgråta med ris, till efterrätt blir det äppelkaka och kaffe. Maten kostar 12 euro per person. Bussen bjuder föreningen på och den avgår från Bussplan i Mariehamn klockan 17.15. Anmålan görs till HandiCampen på telefon 527 360 och sista anmålningssdag är 20.8.

■ ■ ■ **Ålands retrieverförening:** Retrieverföreningen ordnar nu på söndag 24.8 kl 12-15 Retrievers dag på Möckelö havsbad. Alla intresserade kan komma och titta på en apporteringssupervisning kl 12.30 och en lydnadssupervisning kl 13.30. Vi har även lotteri, korvgrillning och tipsrunda. Alla varmt välkomna, med eller utan hund!

■ ■ ■ **Ålands trådgårdsförening:** Tråff hos Titte Törtmooth torsdag 21.8 kl 18.30. Vi träffar likasinnade och pratar trådgård och umgå. Vi tar med egen pick nick korg och trevligt humör.

OBS! Det hånder

ONSDAG 20.8

BIO
■ ■ ■ **Bio Savoy kl 19.30.** "Sex and the city". Romantisk komedi med Sarah Jessica Parker, Kim Cattral, Cynthia Nixon, Kristin Davis med flera. Regi Michael Patrick King. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

NÖJE
■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj.
■ ■ ■ **Dinos kl 24.00.** Made in Thailand.
■ ■ ■ **Parks Bar kl 22.00.** Tobbe Hoxell.

TORSDAG 21.8
BINGO
■ ■ ■ **Mariehamn Torggatan PAF Casino kl. 19.00.** Fem raders bingo med lyckotavla.Vinster 34 euro–336 euro.

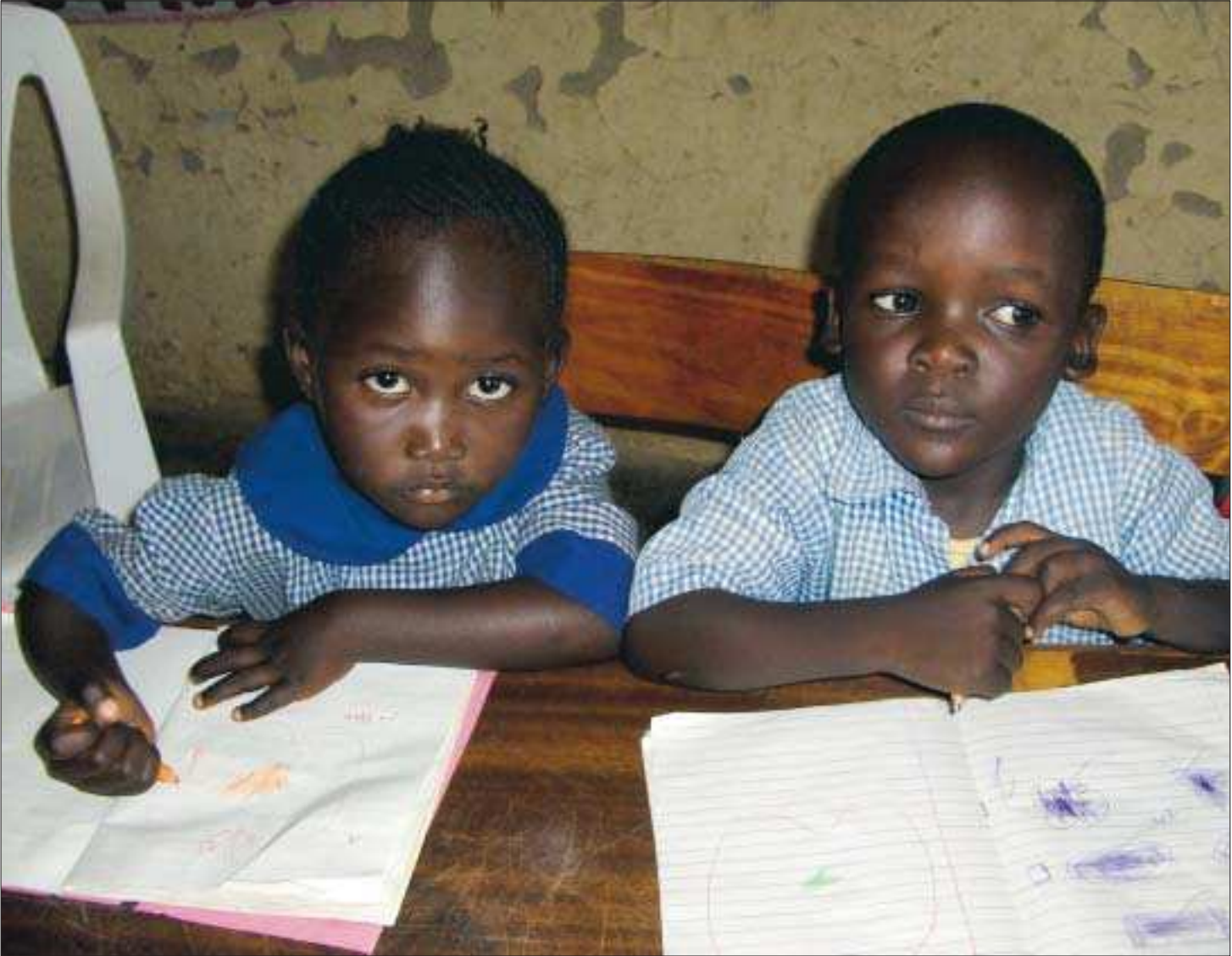
BIO
■ ■ ■ **Bio Savoy kl 19.30.** "Sex and the city". Romantisk komedi med Sarah Jessica Parker, Kim Cattral, Cynthia Nixon, Kristin Davis med flera. Regi Michael Patrick King. Filmen fick fyra stjärnor av Nyans recensent.

FÖRELÄSNING
■ ■ ■ **Mariehamn Högskolan Norra, Neptunigatan 17, auditoriet kl 18.00–20.00.** Lars Einar Engström, författare till boken "En sexists bekånelser", talar om "Det bor en sexist i oss alla". **OBS! I gårdagens tidning var puffen införd på fel dag. Nya Åland beklagar.**

NÖJE
■ ■ ■ **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Dj.
■ ■ ■ **Dinos kl 24.00.** Made in Thailand.
■ ■ ■ **Parks Bar kl 22.00.** Tobbe Hoxell.

Krisen i Kenya

”Svårt överleva utan fadderstöd”

Bättre framtid. Utbildning är nyckeln till en bättre framtid för de utsatta barnen i Kenya. De här barnen går i en av lågstadielklasserna i barncentret i Kisumu. Fler faddrar och mer bidrag behövs. Foto: HOPPETS STJÄRNA

Fadderstödet från bland annat åländska familjer är en förutsättning för många barn i Kenya att alls överleva, mer än ett halvår efter krisen i landet i samband med presidentvalet.

Det skriver Hoppets Stjärna i ett månadsbrev till faddrarna om situationen på barnhemmet St. Elizabeth Children's Centre i Kisumu.

– Det finns ett 50-tal faddrar för Kisumubarnen på Åland, säger Ildikò Stormbom, informatör för Hoppets Stjärna på Åland. Nya Åland publicerar här delar av brevet:

”Landet har genomgått omvålvande föråndringar och kenyanerna frågar sig om situationen någonsin kommer att återgå till det normala. I flera repriser efter presidentvalet har nya strider blossat upp. Situationen har lugnat ner sig något, men många människor som flytt från sina hem lever fortfarande i låger. Priserna på mat och andra förnödenheter har fördubbats eller i vissa fall tredubbats jämfört med förra året. Det är tidvis mycket svårt att få tag på både mat och rent vatten. Utan fadderstödet skulle barnen inte ha en chans att överleva.

Barnen på centret har fått vara med om många svåra upplevelser under det senaste halvåret. De har genomlidit skottlossning och död på nära håll och flera av dem har drabbats av kolera efter att ha druckit orent vatten.

I samband med sjukhusvården upptäcktes nio nya fall av HIV. Några av barnen har redan utvecklat AIDS. Tack vare er hjälp och ert stöd får barnen sjukhusvård, mediciner och specialkost, samt ett alldeles särskilt kärleksfullt och uppmuntrande bemötande av centrets direktör biskop Julius.

Sjukvården och medicinerna är mycket dyra i Kenya. De stora läkemedelstillverkarna skor sig tyvår på bekostnad av de allra fattigaste som ibland måste sälja även det lilla de åger för att få tag på bromsmedicin mot HIV/AIDS. Kostnaderna för de sjuka barnens medicinska vård är mycket höga och är den tyngsta posten i centrets ekonomi. Utan er hjälp skulle dessa barn ha dött. Tack vare er så får de en ny chans och en ljusare framtid.

Den här teckningen har Derick, ett av barnen i skolan, gjort.

En annat stort bekymmer är, att centret för tillfället saknar en bil. Utan bil skapas mycket extra jobb - uppköp försvåras, och det är svårt att föra barnen till sjukhus. I nulåget är föreståndaren Julius tvungen att bära barnen på sin rygg till sjukhuset då de behöver vård - det är många kilometers väg från centret till sjukhuset.

Förutom allt detta mår barnen bra. Alla kan nu tryggt röra sig till och från skolan. På centret finns skolklasserna 1-4, de äldre barnen går i skola utanför centret. Barnens skolgång är viktig för att de senare skall kunna få en utbildning. Skolavgifterna är tyvår också höga. Eftersom alla priser stigit, är det svårt att få pengarna att räcka förutom till det allra nödvändigaste också till skolavgifter. Centret är i stort behov av extra bidrag och nya faddrar för att barnen också i fortsättningen skall kunna få tillräcklig hjälp.”

Fotnot: Bidrag till barnen i Kisumu kan betalas in på ÅAB 660100 - 1001719. Märk inbetalningen med ”Kisumu”.

Veteran motorcykelträff

utställning vid Furulundsgården i Bomarsund

Lördagen 23.8 kl. 12-15

Vi samlas vid Godby Service kl. 11

Har du frågor ring Matte tel. 0400 492064

Välkomna!

Alla veteranmotorcyklar kom och ställ ut.

FURULUNDSGÅRDEN i Bomarsund Tel 44 040 eller 44 025

Jan Kronholm
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Kärlek och hat är inte motsatser.
Motsatser är kärlek och likgiltighet.”
A.S. NEILL

Öppnar dörrar för unga sångare

– Vi vill hjälpa de unga sångarna med att öppna dörrar och vidga perspektiven.

Det säger Mikael Nellborn som just nu tillsammans med Christen Stubbe Teglbjærg arbetar med de unga sångarna i den åländska operaakademien Opera.ax.

Mikael Nellborn är pianist och lärare vid Operastudio 67 på Kulturama i Stockholm. Christen Stubbe Teglbjærg är lärare vid Kungliga danska musikhögskolan och operaakademien vid Kungliga operan i Köpenhamn.

Båda har lång erfarenhet av att arbeta med spirande unga sångtalanger, såväl i sina ordinarie tjänster som under sommarkurser av det slag som Opera.ax utgör.

Innan han kom till Åland har Mikael Nellborn i sommar bland annat arbetat med sommarkursen Opera på Ungskär i Sverige, medan Christen Stubbe Teglbjærg kom till Åland från sommarkurser med unga operasångare i Trondheim i Norge och Skagen i Danmark. Det handlar om kurser för unga sångare som håller på med sina studier, eller som just är på väg ut i yrkeslivet.

Varför är det då så viktigt att gå på sommarkurser, räcker det inte med den normala utbildningen?

– Det är väldigt viktigt att vara med i produktioner av det slag som Catherine Frisk Grönberg och Opera.ax nu skapat. Det är viktigt för självkänslan, säger Mikael.

– Ja, man får känna på lite av de utmaningar som man sedan möter i det professionella livet där det verkligen ställs höga krav. Det finns tusentals operasångare i världen och tycker arbetsgivarna att någon inte är bra så tar man någon annan nästa gång, säger Christen.

– Man kan säga att vi försöker öppna lite dörrar och vidga perspektiven, säger Mikael.

Lotsa vidare

Christen säger för sin del att han ser pedagogens uppgift som att ta tag i eleverna där de befinner

sig och sedan lotsa dem vidare och Mikael fyller i med att påpeka att musikutbildningen inte bara handlar om att man skall lära sig det som står på schemat för var dag utan framför allt lära sig att använda det man lär sig.

– Och där handlar det ofta om att bolla synpunkter fram och tillbaka mellan läraren och eleven. Man skall komma i håg att information kan både binda och lösa och det gäller att finna det som öppnar, konstaterar han.

– Det är fråga om ett samspel som blir en sorts kammarmusik, menar Christen och han konstaterar också att om man lyckas så kan någonting födas i eleverna, någonting som blir naturligt, något som berör oss.

Det måste ju ge er något som lärare eftersom ni arbetar med kurser när ni kunde ha semester?

– Det är fantastiskt roligt och givande att få vara med och hjälpa fram unga talanger, sådana som frivilligt kommer på sommarkurs och därför är motiverade, säger Christen och får medhåll av Mikael.

Båda låter förstå att de är mycket imponerade av de elever från Åland, Sverige och Finland som de just nu arbetar med och av själva Opera.ax.

– Stämningen är härlig och arbetsmoralen hög. Vi har jätteroligt, säger Christen och tillägger:

– Det är roligt att se vad en så engagerad och fantastisk person som Catherine Frisk Grönberg kan åstadkomma. Det är ett arbete som inte kan överskattas.

– Ja, hon är nog en riktig eldsjäl, bra på att hjälpa fram unga människor, säger Mikael.

Båda tycker att det är synnerligen viktigt att Opera.ax inte blir en engångsföreteelse utan att arbetat kan fortsätta och till och med byggas ut inför kommande somrar.

Fyra föreställningar

Båda hoppas att en talrik publik skall möta upp på de föreställningar som ges på fredag, lördag och söndag i Badhusparken för att se resultatet av det arbete de unga sångarna lagt ned.

Som Nyan tidigare berättat är

Samspel. Mikael Nellborn och Christen Stubbe Teglbjærg, just nu engagerade i operaakademien Opera.ax, betonar samspelet mellan lärare och elever i musikutbildningen.

Foto: ANDREAS DIENERT

det fråga om tre korta operor som presenteras på fredag kl. 19, lördag kl. 14 och 19.30 samt på söndag kl. 15: "Teaterdirektören" av Wolfgang Amadeus Mozart, "If the Cap Fits" av Geoffrey Bush och "Den Sköna Galathea" av Franz von Suppé.

Mikael Nellborn har arbetat med "If the Cap Fits" där Daniel Helfgot står för regin och Christen Stubbe Teglbjærg med "Teaterdirektören" som Patrik Bergner regisserar. "Den Sköna Galathea" är en gästande produktion som Nellborn och

Helfgot arbetade med under den nämnda sommarkursen på Ungskär.

Biljetter kan bokas via operaakademins hemsida. <http://www.opera.ax> är adressen.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax

Åländska unga på kulturkarneval

Sju åländska ungdomar, fyra från skärgården och tre från fasta Åland, var med på årets finlands-svenska kulturkarneval. Anita Husell-Karlström från Kultur i skärgården var också med.

Anita Husell-Karlström berättar att kulturkarnevalen bygger på samma idé som stafettkarnevalen. Det var skådespelaren Mikael Andersson som för ett antal år sedan lanserade idén. Han fick Finlands svenska skolungdomsförbund, Svenska kulturfonden och skolorna med sig och den första kulturkarnevalen hölls i Grankulla år 2003.

På karnevalen kan deltagarna vara med om olika kulturaktiviteter, föreläsningar och kultur-

labb under ledning av professionella kulturarbetare.

Anita Husell-Karlström berättar att resan till den sjätte karnevalen, som hölls i Jakobstad, inleddes söndagen den 3 augusti. Ungdomarna från skärgården reste till Åbo och sammanträffade där med dem som kom från fasta Åland. Tidigt på måndagsmorgonen gick resan vidare med buss till Jakobstad där arbetet i de olika "labben" inleddes efter lunch.

Många teman

– Jag deltog i föreläsningar med Christoph Treier och ungdomarna deltog i äventyrsjobb, smide, "Funky Vibes", pardans, kinesisk stagefighting, scratch med mera. Det fanns sammanlagt 45 labb för ungdomarna och

Kulturkarnevalen invigdes med ballongsläpp.
Foto: ANNA-MARIA SNELLMAN

två lärarlabb. Ungdomarnas labbteman var: rörelse, musik, form, ord, scen och friluftsliv. Lärarlabben var drama och tea-

ter i skolan och mental träning.

På tisdag och onsdag fortsatte arbetet i labben och kvällarna bjöd på olika utflykter, exkursioner och fritidsprogram.

Jubel, applåder

– På onsdag kväll kl 20.00 drog så den stora karnevalsfesten i gång. Här uppträdde olika labb med framföranden av sådant de sysslat med under veckan. Jublet i Jakobstads gymnasium steg mot taket efter varje framträdande. Alla deltagare presterade sitt allra bästa och fick betalt i form av jubel och applåder från publiken. Det är svårt att beskriva den fantastiska stämningen, glöden och glädjen som omgav oss där, det är något som måste upplevas.

Efter labbuppträdandena

fortsatte festen med supé och disco till midnatt.

Torsdagen ägnades labbpresentationer på olika ställen och karnevalsavslutningen skedde på samma gård där karnevalen började, på musikcafé After Eights innergård, solen sken underhållningen var av hög klass.

– Av framträdandena vill jag gärna nämna etnomusiklabbet med musik på räfflade plaströr, det lät lite som blåsinstrument av något slag och som didgeridoo. Spännande, säger Husell-Karlström.

Och karnevalen, som samlade hela 600 ungdomar från hela Svenskfinland, gav mersmak.

– Nu väntar vi på besked om nästa karneval, när den ska ordnas och framför allt var. (jk)

Vivakören står inför en ny

termin. Efter storsatsningen på "Tusen och en natt", startar kören med ett nytt projekt och nya sånger och välkomnar gärna nya medlemmar, berättar körens dirigent Lena Svartström.

– Vivakören är en dynamisk kvinnokör som sjunger sånger i många olika stilar och från många kulturer. Vi satsar både på traditionella damkörssånger och sådant som sällan sjungs i kör.

Svartström beskriver kören som "ett glatt gäng kvinnor i alla åldrar och med mycket varierande musikalisk bakgrund: en del har sjungit i kör hela livet, andra är nybörjare, en del läser noter mer eller mindre behjälpligt andra inte alls".

Kören som just nu består av 20 medlemmar övar på torsdagskvällarna kl. 19 i Medis kursgård. Terminen inleds dock nu på lördag med en kördag. □

Dramatens ensemble

samlades i tisdags i Stockholm till höststart. Samtidigt offentliggjordes också spelplanen.

Stora scenens första premiär är Anton Tjechovs "Onkel Vanja" med bland andra Julia Dufvenius, Elin Klinga, Tomas Pontén och Örjan Ramberg i rollerna. Regisserar gör Hilda Hellwig. Senare i höst kommer tyske succéregissören Michael Thalheimer till Dramaten för att regissera Ödön von Horváths "Kasimir och Karoline" med Magnus Roosman och Rebecca Hemse i huvudrollerna.

På Lilla scenen blir det "Små äktenskapliga" brott av Eric-Emmanuel Schmitt med Reine Brynolfsson och Lil Terselius i rollerna och regi av Eva Dahlman. Därefter har "Den fule" av Marius von Mayenburg premiär med Peter Engman, Irene Lindh, Per Svensson och Simon Norrthon. Regisserar gör Emil Graffman.

På Målarsalen ges Alfred Jarrys "Kung Ubu" i regi av Karl Dunér och med bland andra Malin Ek och Hans Klinga i rollerna.

På Elverket regisserar Stefan Larsson Peter Birros "Den ömhet jag är värd" med Livia Millhagen, Ola Rapace, Börje Ahlstedt, Thomas Hanzon med flera. I föreställningen "Allsång" av Mats Rosén medverkar Torkel Petersson, Kristina Törnqvist.

På Unga Dramaten har "Upp i sadeln" och "Love och cirkusfågla" premiär. □

Norges viktigaste filmpris, Amanda-

priset har gått till den finländska skådespelaren Anni-Kristiina Juuso för hennes huvudroll i Nils Gaups film "Kautokeino-upproret". Filmen fick sammanlagt fem Amanda-pris, skriver FNB. □

Rolling Home uppträdde på Passat

Succé för "showen" och ett hjärtligt mottagande mötte Åland shantykör Rolling Home i Lübeck i helgen.

Att sjunga ombord på Passat och vid Pamirs livbåt var stämningsfullt, intygar Knut Grüssner, sånggruppens musikaliske ledare.

Rolling Home var inbjuden till Shantifestivalen av Passatkören i Lübeck, som besökte Åland förra året.

– Det kom shantysångare från hela Tyskland, och speciellt vår "show", där vi pumpade och rörde oss till sångerna blev uppskattad, säger Knut Grüssner.

Men det var också så som de äkta arbetssångerna till sjöss framfördes, under arbetet med tackel och tåg.

Bodde ombord

Rolling Home bodde också ombord på legendariska Gustaf Erikson-flottans Passat, som är logi- och museifartyg i Travemünde, vid floden Traves utlopp strax norr om Lübeck.

– Vi fick varsin befälshytt och bodde jättefint. De är bevarade i originalskick. Totalt kan man ta 100 övernattande gäster ombord, och det är hotellet intill, Maritim, som sköter om det.

Jättestarkt

Rolling Home gjorde också framträdanden inne i Lübeck, i Jacobii kyrka där en upphittad sönderslagen livbåt från Pamirs förlisning utanför Azorerna 1957 finns i ett kapell.

– Först sjöng vi i högmässan, och fick applåder! Det var lite ovanligt, men kändes skönt för oss. Efteråt guidades vi runt i kyrkan och så sjöng vi vid livbåten.

Sången vid livbåten var passande nog Rolling Home.

– Det var stämningsfullt. Vi kände alla att det var jättestarkt.

Sång ombord på Passat. Åländska shantigruppen Rolling Home bjöd på show ombord på gamla fyrmastbarken Passat i Travemünde i söndags.
Foto: PRIVAT

Både på lördagen och söndagen sjöng man ombord på Passat.

– 200 kom på konserten på söndagen. Vi passade på att berätta om Åland och många sa att de tänkte komma hit nästa sommar, säger Knut Grüssner.

ULF WEMAN
ulf.weman@nyan.ax
tfn 528 442

Sång vid Pamirs livbåt.

Uffe Grüssner, Erik Wennström, Knut Grüssner, Bror-Erik Granlund, Sten-Åke Häggblom och Jan-Olof Sjöblom sjunger vid Pamirs livbåt i Jacobii kyrka i Lübeck.
Foto: PRIVAT

Etta i skrivartävling på engelska

– Nej, jag har nog inga planer på att bli författare bara för det här, säger Fredrika Staf från Lumparland som nyligen tog hem första priset i en tävling i kreativt skrivande för ungdomar.

Tävlingen arrangerades av läroboksförlaget Macmillan English i London.

Fredrika, som är 15 år, går numera i skola i Luxemburg där hennes mor Kerstin sedan några år tillbaka arbetar för Europaparlamentet. Europaskolan har avdelningar för alla EU-länderna och omkring 3.800 elever totalt. Fredrika går i den svenska avdelningen. Undervisningen ges både på svenska och på språk som eleverna valt att fördjupa sig i, för Fredrikas del engelska.

Fredrika har också en lillebror i skolan medan storebror går i skola på Åland. Pappa Martin Staf är lots och pendlar till sitt arbete i Mäntyluo to i Björneborg.

Men tillbaka till skrivartävlingen. Hur kom det sig att du var med där?

– Det var helt enkelt så att vår lärare i engelska berättade för klassen att det fanns en tävling och att de som ville kunde sända in bidrag till den. Ifall man skulle skicka in texten så måste den vara av en viss längd, annars kunde man skriva kortare. Först tänkte jag att jag nog inte bryr mig om att sända in något men så gjorde jag det ändå, berättar Fredrika.

Fritt tema

Temat var fritt och den berättelse som Fredrika skrev har titeln "The Ramshackle House" (Det förfallna huset).

Vad handlar den om?

– Om två kompisar, två unga tjejer, som träffas och som leker tillsammans till dess den ena av dem råkar ut för en olycka när de tar sig in i ett gammalt hus och golvet rasar in. Hon faller i koma och har små chanser att överleva. Jag skriver om hur den andra tjejen hantlar situationen, om att först inte förstå vad som verkligen

hände men att ändå till slut acceptera.

Fredrika berättar att hon inte är någon som sitter och skriver varje dag.

– Men visst är det kul att skriva och när jag var liten skrev jag massor med helt onödiga böcker. Nu blir det mest skoluppsatser.

Hur kändes det när du förstod att du vunnit tävlingen?

– Jag blev nog väldigt överraskad. Jag brukar aldrig vinna någonting. När jag fick ett mejl från förlaget tänkte jag först att det väl bara var ett meddelande till alla som sändt in någonting men när jag läste texten blev jag helt chockad.

Vad hon skall få för pris vet Fredrika inte ännu.

– Jag får väl se när det kommer, säger hon och passar samtidigt på att tona ner betydelsen av första priset:

– Jag vet ju inte ens hur många som deltog, kanske var det bara några få, säger Fredrika och ber mig att undvika att skriva så att nå-

gon tror att hon skryter med framgången.

Gärna något kreativt

På frågan om det som hänt kommer att få henne att skriva mera svarar hon att hon nog inte tänkt bli författare bara för det här.

– Men jag skulle gärna studera någonting kreativt i framtiden. Jag gillar till exempel att fotografera.

Just nu är Fredrika hemma på Åland men snart bär det av tillbaka till Luxemburg där skolan börjar igen den 2 september.

Man kan gå in på Macmillans hemsida på internet under adressen: <http://www.macmillanenglish.com/readers/studentsite/creativewriting.htm> och läsa "The Ramshackle House" by Fredrika Staf.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Vinnare. Fredrika Staf från Lumparland, som går i skola i Luxemburg, har vunnit förstapris i en engelsk skrivartävling.

Foto: JONAS EDSVIK

Åländska kvinnor gjorda av sten – var finns dom?

Hur många av Mariehamns statyer eller byster föreställer namngivna kvinnor?

Svar: En.
Hur många av Mariehamns statyer eller byster föreställer namngivna män?

Svar: Sex.
Vilka kända, åländska kvinnor skulle Nya Ålands läsare vilja se förevigade i sten?

Den svenska veckotidningen Amelia konstaterade nyligen att endast en tiondel av Sveriges statyer föreställer kvinnor. De har nu startat ett ”statyuppror” och utmanar Sveriges kommuner att bereda plats för åtminstone en kvinna som staty. Nya Åland låter sig inspireras.

Stenpersoner finns det lite och där, till och med i Mariehamn. Vem som helst kan dock inte bli en staty, eller porträttbyst på offentlig plats.

Man ska gärna bära ett stort namn och ha utträtt något stordåd. Det tycks även som att man gärna ska vara en man.

Veckotidningen Amelia har genomfört en stor undersökning, där de tagit reda på hur många av Sveriges statyer som föreställer kända kvinnor. Resultatet var föga förvånande, (men ändå lite irriterande): endast en av tio statyer i Sverige föreställer en kvinna.

Nya Åland undrar nu hur det ser ut i Mariehamn. Hur många av stadens statyer föreställer egentligen kvinnor?

Statykoll

Nyan kollar statyläget, och kommer fram till att det på offentliga platser i Mariehamn finns sex stycken statyer som föreställer kända personer. Räknar man med statyer resta till någon känd persons minne, så är antalet sju.

Statyerna/bysterna är:
■ **Julius Sundblom** av **Mia Arentz-Grastvedt**, står i lagtinget.
■ **Julius Sundblom** av **Viktor Jansson**, står på Torget.
■ **Nikolai Sittkoff** av **Mia Arentz-Grastvedt**, står utanför galleri Sittkoff.
■ **Frans Petter von Knorring** av **Håkan Bonds**, står i stadshustrappan.
■ **Stava-Moster** av **Mia Arentz-Grastvedt**, står på Havsgatan 8.
■ **Minnessten** över **Algot Johansson** av **Juha Pykäläinen**, står mitt i rondellen vid Ålandsplan.

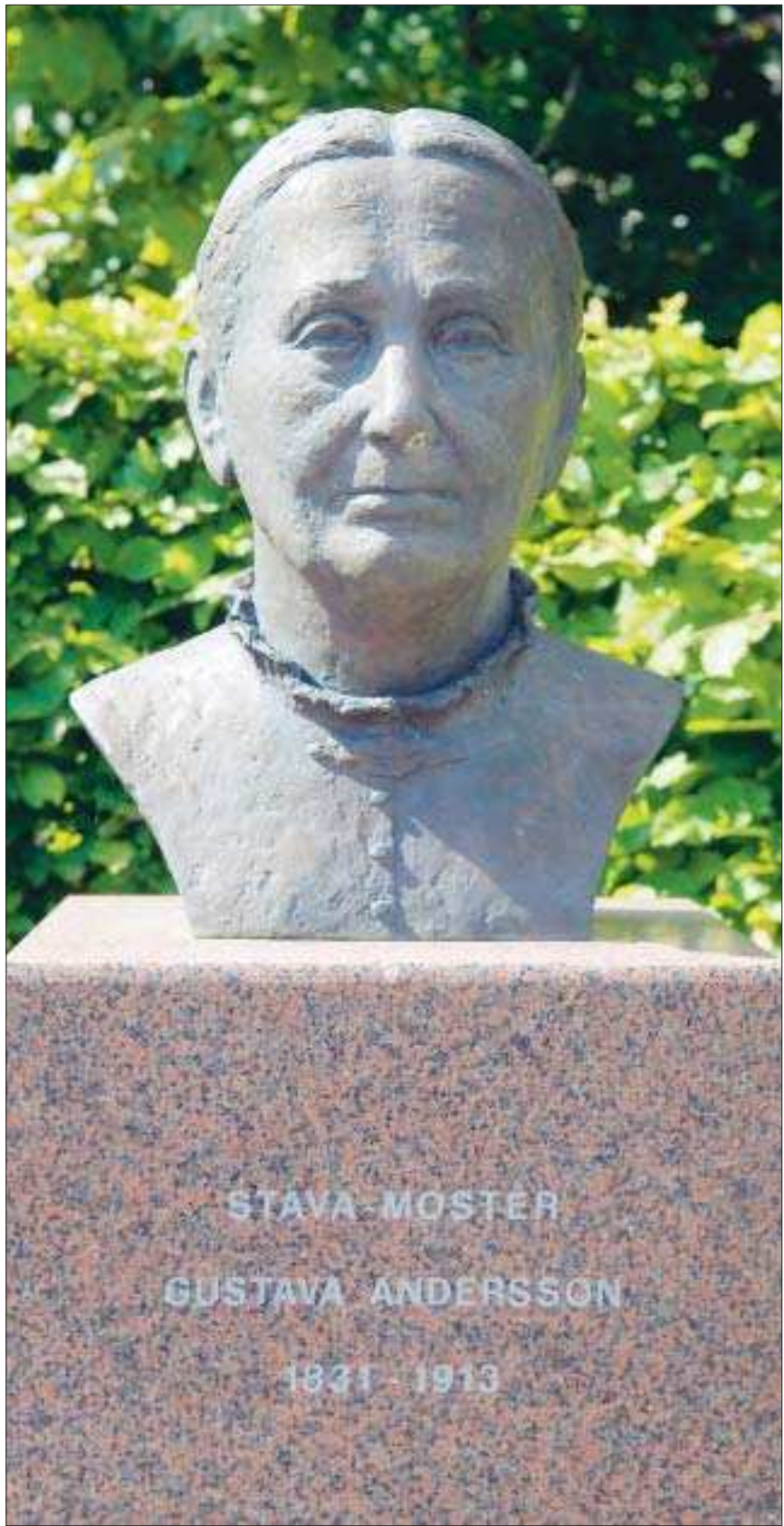
Julius Sundblom. Av Viktor Jansson, står på Torget.

Minnesstenen över Algot Johansson. Av Juha Pykäläinen, står mitt i rondellen vid Ålandsplan.

Frans Petter von Knorring. Av Håkan Bonds, står i stadshustrappan.

Stava-Moster av Mia Arentz-Grastvedt. Står på Havsgatan 8.

Georg Kåhre av Mia Arentz-Grastvedt. Står i Mariehamns stadsbibliotek.

Julius Sundblom av Mia Arentz-Grastvedt. Står i lagtinget.

Fakta/Kvinnor på förslag

■ **Maria Alexandrovna** (1824–1880). Kejsarinna av Ryssland 1841–1880. Har gett sitt namn åt staden.
■ **Sally Salminen** (1906–1976). Författare till den berömda romanen *Katrina*.
■ **Hilda Hongell** (1867–1952). Finlands första kvinnliga byggmästare. Ritade över hundra hus i Mariehamn.
■ **Anni Blomqvist** (1909–1990). Författare till böckerna om Stormskärs-Maja.
■ **Alie Lindberg** (1849–1933). Pia-

nist och elev till Franz Liszt.
■ **Fanny Sundström** (1883–1944). Första kvinnan i Ålands landsting år 1922.
■ **Maj-Lis Blom**, ”Blomman” (f. 1922), pionjär som byggde upp systemet med hälsosystrar på Åland.
■ **Emma Irene Åström** (1847–1934). Första kvinnan i Finland som tog filosofie magister examen.
■ **Ragna Sanders** (1913–1995). Legendarisk marthaaktivist och lagtingspolitiker.

■ **Georg Kåhre** av **Mia Arentz-Grastvedt**, står i Mariehamns stadsbibliotek.

Fler kvinnostatyer?

Detta visar alltså att av sju statyer i Mariehamn så är endast en rest till en känd kvinnas minne. Finns det inte fler kända åländska kvinnor som förtjänar att förstenas?

Då Nyan ringer upp chefen för Mariehamns kulturbyrå, **Tom Eckerman**, svarar han att han tycker det är svårt att komma på någon på rak arm.

Kanske Sally Salminen?

– Hon är mer knuten till Vårdö. Statyerna i Mariehamn föreställer personer som har någon koppling till staden, säger Eckerman.

Han tillägger att man inom staden har diskuterat mycket kring att uppföra en staty över **Maria Alexandrovna**, den ryske kejsarinnan som gett sitt namn åt staden.

– Den statyn skulle i så fall resas med anledning av Mariehamns 150 års jubileum år 2011, säger han.

Även om de kvinnliga statyerna inte finns i överflöd, så påpekar Tom Eckerman att kända kvinnor representeras på andra sett inom Mariehamn stads konstsamlingar.

– På biblioteket hänger till exempel en tavla av **Guy Frisk**, som föreställer **Anni Blomqvist**, säger han.

Vad gäller utekonstverk så menar Eckerman dessutom att statyerna som föreställer verkliga personer är på tillbakagång.

– De senaste åren har det varit mest nonfigurativ konst som gäller, säger han.

Är det faktiskt så svårt att komma på kvinnor som varit betydelsefulla för det åländska samhället? Nya Åland tar sig

en funderare och plötsligt dyker en hel hop av duktiga kvinnor upp. De ställer sig på rad och säger: Vi åstadkom något! Nu uppmanar vi våra läsare att rösta fram den kvinna de anser att bäst förtjänar att bli en staty i Mariehamn.

Skicka din röst per e-post till redaktion@nyan.ax eller per vanlig post: Nya Åland Pb 21, 22101 Mariehamn. Märk mailet/kuvertet med ”Kvinnostaty”.

LINNEA TILLEMA
redaktion@nyan.ax
Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax

Fotnot. På Mariehamns stads hemsida finns mer att läsa om stadens alla utekonstverk. Exakta adressen är: http://www.mariehamn.aland.fi/kultur/konst/utekonstverk_right.htm

Några bubblare – kan bli aktuella med tiden

■ **Åsa Wennström**, pionjär inom damfotbollen med karriär både i landslaget och Allsvenskan.
■ **Jenny Carlstedt**, operasångare.
■ **Agneta Karlsson**, ekonomie doktor.
■ **Åsa Lind**, känd barnboksförfattare.
■ **Johanna Grüssner**, sångerska med internationell karriär.
■ **Barbro Sundback**, Ålands första kvinnliga talman.
■ **Viveka Eriksson**, Ålands första kvinnliga lantråd.
■ **Elisabeth Naucclér**, Ålands första kvinnliga riksdagsledamot.
■ **Carina Aaltonen**, för det viktiga och idoga arbete med Emmaus.
■ **Gyrid Högman**, första kvinnliga rektor vid Ålands lyceum, författare.

Maria Alexandrovna

Fanny Sundström

Sally Salminen

Maj-Lis Blom

Hilda Hongell

Alie Lindberg

Anni Blomqvist

Emma Irene Åström

Nikolai Sittkoff. Av Mia Arentz-Grastvedt, står utanför galleri Sittkoff. Infällda nio kvinnor som Nya Åland ger som förslag, men ni läsare får förstås helt fritt nominera fler namn.

Ragna Sanders

Följ vädret med Nya Åland på hemsidan och i mobilen

Vädret som sms

För aktuell väderprognos skicka:
PROGNOS FÖGLÖ till 173521
Kostnad 60 cent

För femdygnsprognos skicka:
PROGNOS FÖGLÖ 5

Tjänsten fungerar även för orter i
Finland och Sverige samt för resmål
utomlands

nyan.ax

Fyrverkeri. OP-Pohjolas personalförening bjuder på fyrverkeri i takt med radiomusik för sina medlemmar och alla som vill se.
Arkivfoto: ANNIKA KULLMAN

Rekordfyrverkeri på sommarfest

När OP-Pohjolas personalförening kallar till sommarfest på Åland spar man inte på krutet. De 1.856 deltagarna erbjuds ett varierande program och kvällens höjdpunkt blir det största fyrverkeriet på Åland någonsin.

Hela 1.856 deltagare har anmält sig till Sommarkdagarna 29-31 augusti och det är rekord meddelar Lena Mörn som är med i arrangörsstaben på Åland.

– Åland är alltid extra populärt.

Lördagen är själva festdagen och under dagen finns mat och drycker på ett festivalområde som byggs upp på Torget endast för detta tillfälle. Deltagarna har fått välja på bland annat hantverks- och shoppingrunda, en tur i raggabil, springtävling runt Mariehamn och museirunda. På kvällen fylls restaurangerna runt centrum av matgäster och efter maten får deltagarna röra sig fritt mellan restaurangerna.

Kvällen avrundas med ett fyrverkeri som aldrig skådats på Åland tidigare. JoHo Pyro skjuter upp ett fyrverkeri från en flotte på Slemmern i takt med musik som sänds i Steel FM.

Lena Mörn på Andelsbanken hälsar att alla ålänningar har möjlighet att njuta av skådespelet.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

God sommar för hotellen

Antalet övernattningar på hotell har ökat något i sommar. Under juli månad gjordes sammanlagt 39.063 övernattningar, vilket är 1,3 procent mer än i fjol.

Sett till hela året har antalet gäster från Finland blivit något fler, antalet svenskar något färre och antalet personer från övriga länder något fler, jämfört med de två senaste åren.

Bland "övriga" länder är Norge, Estland, Tyskland och Danmark klart störst. De ryska turisterna, som det talats mycket om, är fortfarande färre till antalet än schweizarna, holländarna, britterna och amerikanerna i hotellstatistiken. Under juli månad övernattade 29 ryska personer på åländska hotell. (jf)

En bränsletank på 20 liter har stulits från Bamböleviken. Snatteriet har inträffat den 11 augusti enligt anmälan till polisen.

Åländska åsnor rönt framgång i Sverige

De åländska åsnorna Donke och Gunnar från Kumlinge knep första respektive andra plats i dressyr när den årliga åsneutställningen hölls i Huddinge i Sverige i helgen.

Under två dagar har tjugotalet åsnor och deras ägare från Sverige och Åland hållit tävlingar i hoppning, dressyr, bedömning av lydnad och exteriör i Huddinge i Sverige. 17-åriga åsnan Gunnar och 18-åriga mulan Donke från Kumlinge deltog i tävlingarna. Med sig på resan hade de Emelie och Yrle Hanström och Hanna Henriksson.

– Donke har tävlat förut

men inte med oss som ägare, säger Emelie Hanström. För Gunnar var det första tävlingen.

I dressyren knep Donke förstaplatsen och Gunnar andraplatsen. I hoppning hade Gunnar häng på förstaplatsen men trots en felfri bana blev han andra, 1,5 sekunder efter vinnaren. Donke fick nöja sig med en femteplats.

Donke och Gunnar ställde även upp i exteriör bedömning och knep en delad femteplats.

NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax
tfn 528 406

Framgångsrika åsnor. Gunnar och Donke visade framhovarna i åsneutställningen i Sverige i helgen. Emelie Hanström och Hanna Henriksson följde med på resan.
Foto: PRIVAT

REA

-30%

PÅ ALLA UTEMÖBLERNA

TORSDAG-FREDAG-LÖRDAG

ÅRETS EM-BUTIK!

EM Åland

Dalkarby, Godbyvägen 184
Tel 32 940

ÖPPET:

Måndag 9-19
Tisd-torsd 9-17.30
Fredag 10-17
Lördag 10-14

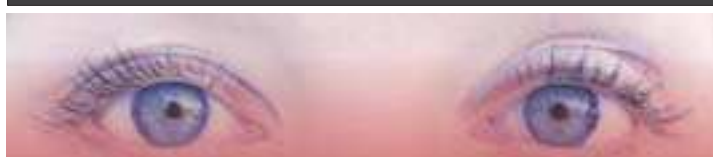
www.em.com

Skräddarsydd finansieringsalternativ med Aktiiviraha!

www.em.com

LEDIGA PLATSER

Vi är en nystartad tv-kanal som nu 1 september börjar sända studioprogram.

Åland 24 söker nu en videoreporter med studiokunskap

Åland 24 söker en person som brinner för att jobba med TV! Du är kreativ, har ett stort intresse av teknik och det åländska samhället, Du har körkort och gillar att arbeta i högt tempo. Arbetsuppgifterna består av inspelning i studio och som enmansteam ute på fält.

Tillträde i mitten av september

För mera information kontakta:
Producent Lise Kalén 528 402 eller
maila på lise@aland24.ax

Sänd din ansökan per e-post till ovanstående adress senast fredagen den 22 augusti

www.24.ax

Den trevliga butiken i Kroklund!

MATKROKEN

Saltvik, Kroklund
Tel. 48 177
Fax 48 041

Livsmedel Bankservice Postombud Bensin Blommor
Videofilmuthyrning Tips & Lotto

Veckans erbjudanden 20 augusti - 23 augusti

Sidfläsk färskt	4 ⁹⁵ / _{kg}
Gris ytterfilé färsk och marinerad	8 ⁹⁵ / _{kg}
Strimlat griskött färskt och marinerad	6 ⁹⁵ / _{kg}
Blå länk 500-580 g 	1 ⁹⁹ / _{pkt}
Wienerkorv 	7 ⁵⁹ / _{kg}
Vanilj gräddglass 1 L 	1 ²⁹ / _{pkt}

Frukt & grönt denna vecka

Bananer Eldorado	1 ⁵⁹ / _{kg}
Morötter 1 kg, Finland	1 ³⁵ / _{påse}
Paprika Röd, Holland	1 ⁹⁹ / _{kg}
Vindruvor Gröna, 500 g ask	1 ⁹⁹ / _{ask}

För pannan och grillen
Gäller fredag-lördag 22-23 augusti

Utskuren biff färsk och marinerad	18 ⁹⁰ / _{kg}
Gris snäckor ostfyllda	10 ⁹⁵ / _{kg}
Panerad grisschnitzel	10 ⁶⁹ / _{kg}
Pepparbiff av nöt ytter filé	21 ⁹⁰ / _{kg}

ÖPPET:
Må-fre
9.00-18.00
Lördag
9.00-15.00

Vi SMA - barnartiklar

Måndag-onsdag 14-18, övriga tider enl. överenskommelse, första lördagen i månaden 12-15. Tfn 0457 361 3230

Du kan också beställa varor för avhämtning via vår e-post:
order@matkroken.aland.fi

Välkommen in!

MATKROKEN
ÄR POSTOMBUD
OCH HAR SAMMA
ÖPPETTIDER SOM
BUTIKEN!
TEL. 48 282

TANKA
FÖRMÅNLIGT
DU OCKSÅ
HOS OSS
MED KORT
OCH SEDEL
DYGNET RUNT

ÄSSÄ

HYR DIN
VIDEO-
FILM PÅ
MATKROKEN

Ni kan lämna
returburkar i vår
returglas/burk
maskin

Malin Tillström
Epost: malin.tillstrom@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Det finns ju folk att välja mellan så om de beslutar sig för att satsa på spjutkastning kommer det garanterat toppkastare.

SPJUTKASTAREN TEEMU WIRKKALA OM KINESERNAS SATSNING PÅ SPORTEN

Spelare lämnar United för studier

Och klubben måste fylla luckan med division V-spelare

FOTBOLL. Hanna Salmén har åkt tillbaka till USA. Caroline Sjöblom gjorde sin sista match den gånga helgen och Mathilda Mörn är i stort sett klar för Älvsjö AIK.

Studier utomlands gör att Åland United tappar spelare när säsongen går mot sitt avgörande.

– Vi får plocka upp från Östernäs i division fem och spela med dem i laget, säger Uniteds tränare Robert Dahlin. Det är så nivån ligger i dag.

Hela året har Åland United dragits med en tunn trupp. Och inte blir det bättre under hösten. När skolorna drar igång i Sverige försvinner både Caroline Sjöblom och Mathilda Mörn. Sedan tidigare har även Kira Bilecky lämnat laget av personliga skäl.

– Det är inte bra att tappa spelare oavsett om det är skador eller studier. Som tränare är det jättetråkigt samtidigt som jag vetat om det och det är svårt att spela med något annat än det jag har, säger Robert Dahlin.

Och det är just här det stora problemet ligger. Många av spelarna i Åland United är just i den åldern då det börjar bli aktuellt för högre studier och väljer därför att flytta till Sverige eller riket. Ett dilemma klubben vetat om länge.

– Jag ser inget konstigt med det. Däremot måste vi få ordning på organisationen och jobba på att det finns spelare underifrån, säger Dahlin.

Stärka organisationen

Att spelare försvinner är alltså inte så konstigt. Det måste alla

Jobbar med det han har. Robert Dahlin ser inget konstigt i att spelare lämnar Åland United för studier. Däremot måste klubben bli bättre på att fylla luckan efter de som lämnar. På bilden instruerar Dahlin Maryette Karring som är en av de unga spelare som tagit steget upp till United i år. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

klubbar vänja sig vid. När det dessutom handlar om studier är det svårt för klubben att få spelarna att stanna. Men föreningen måste ha en strategi för att fylla på med nya spelare och det är där som Robert Dahlin tycker att Åland United brister något för tillfället.

– Vi måste stärka organisationen i Åland United till att börja med och jobba efter en riktning och sätta en nivå på hela verksamheten, säger han.

Vad är det som klubben måste göra?
– Klubben måste jobba långsikt-

tigt och inte hela tiden tänka för stunden. Men det är inte så lätt och jag säger inte att någon har gjort fel.

Vad handlar det konkret om?

– Det är bara att jobba på och hitta en organisation så vi får fram unga nya spelare, värvar ett par bra spelare och därmed får en mix och blir så professionella som möjligt. Det är så jag ser att man måste jobba. Men det är inget unikt utan normal verksamhet för ett lag som Åland United.

Så här direkt tror inte Dah-

lin att förlusten av Sjöblom och Mörn påverkar laget på något speciellt sätt. Inte mer än att konkurrensen på träningarna minskar och att det blir färre spelare att välja bland till matcherna.

– Det blir större belastning på vissa spelare. I och för sig har de varit belastade tidigare men det blir större nu. Och de som känner till lite om fotboll vet att det inte är positivt. Men så ser verkligheten ut för oss.

Får ni ihop något lag till resten av säsongen?

– Ja, för att vi plockar upp spe-

lare och har väckt ungdomsidan, säger Dahlin. Det var tanken när jag tog hit Ubbe (Urban Truedsson). Att få i gång det underifrån.

Och till nästa säsong?

– Jag är bara tränare och kan inte svara på det men jag är anställd som tränare även nästa år. Jag har inte fått andra direktiv än att fortsätta på Åland.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Jobbar på att stärka organisationen

FOTBOLL. Spelare försvinner för studier. Men klubben har svårt att hitta ersättare. Åland United kämpar med små resurser.

– I vår organisation har vi ingen anställd och det är ohållbart i längden, säger klubbens ordförande Jan-Ove Fellman.

Åland United har under en längre tid vetat om att vissa spelare försvinner på grund av studier. Det är inget nytt för klubben. Däremot är det svårt att gardera sig mot.

Först och främst vet inte klubben om spelarna försvinner förrän antagningarna är klara och för det andra har klubben inte de resurserna att de kan ha två spelare på samma position.

Rustar för nästa år

Istället måste de förlita sig på att spelare kommer underifrån vilket inte alltid är så lätt. Målet är att i framtiden ha en organisation som är bättre rustad för den situation de står inför i dag.

– Vi har väl redan nu börjat fundera inför nästa säsong och helt klart är en förutsättning för att vi ska vara ett ligalag att vi tar in en del spelare utifrån.

Men det är givetvis en ekonomisk fråga. Men med en ökad

Vet bristerna. Jan-Ove Fellman säger att Åland United jobbar med att stärka organisationen runt klubben. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

omsättning skulle United få betydligt bättre förutsättningar för kunna erbjuda spelarna större ekonomisk ersättning.

– Det är väl det vi siktar på och hoppas att både sponsorer och samhället i övrigt inser vad som behövs för att spela på den här nivån, säger Fellman.

Behöver mer stöd

I dagsläget är United den enda klubben i Damligan som inte har någon anställd kanslipersonal och alla inom organisationen jobbar helt ideellt.

– Samtidigt tycker jag stödet från samhället kunde varit större till elitföreningarna. Tit-

tar man på vilket stöd som går till individuella idrottare undrar man om de som bestämmer vet vad som krävs för att driva lagidrott.

Åland United räknar med att fylla luckan efter Caroline Sjöblom och Mathilda Mörn med en ny spelare i augusti. Men mer än så kan Fellman inte säga i dagsläget. Men trots att truppen nu ser tunn ut räknar Fellman med ett lag även nästa år.

– Det utgår jag ifrån att det blir. Mycket annat diskuteras nog inte.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Mörn nära övergång till Älvsjö

FOTBOLL. Det är klart att hon lämnar Åland. Det är klart att hon spelar sin sista match för United till helgen. Och det är nästan klart att hon skriver på för Älvsjö AIK.

– Det verkar vara en jättebra klubb och det gick bra när jag var där och tittade, säger hon om Älvsjö AIK.

Nästa vecka börjar Mathilda Mörn läsa ekonomi på Södertörns högskola. Därmed blir helgens match mot TPS den sista för Mörn den här säsongen i Uniteds tröja. Ny klubbadress blir med största sannolikhet Älvsjö AIK i division I.

– Jag har varit dit och tittat men ingenting är påskrivet, säger Mörn.

Älvsjö AIK ligger femma i division I norra och har tidigare tränats av Åland Uniteds nuvarande tränare Robert Dahlin. Det är också via Dahlin som Mörn fått kontakt med klubben. Men än så länge har Mörn inte tränat med klubben och har heller ingen aning om sina chanser att få spela.

– Vi har spelat mot dem en

Lämnar Åland. Mathilda Mörn, här i hemmamatchen mot PuiU, lämnar Åland för studier i Sverige. Ny klubbadress blir med största sannolikhet Älvsjö AIK.

gång och då blev det oavgjort så vi verkar ganska jämna, säger hon. Jag hoppas på speltid i alla fall.

Nästa vecka åker Mörn över till Sverige men hon vet ännu inte när allt kan bli klart med Älvsjö. Däremot vet hon hur det känns att lämna Åland United.

– Det är såklart jättetråkigt eftersom jag varit med från början. Men det är så det blir när man ska plugga.

Mörn har spelat samtliga 14 matcher för Åland United i år och gjort två mål. (jl)

IFK-Jaro spelas 27 augusti

■FOTBOLL. Nytt speldatum är nu fastställt i matchen mellan IFK Mariehamn och FF Jaro. Avspark blir onsdag 27 augusti klockan 18.30 på Wiklöf Holding Arena. Matchen skulle egentligen ha spelats i söndags, men domaren underkände planens skick efter helgens regn.

Jaros tränare Mika Laurikainen har i Jakobstads Tidning uttryckt ett önskemål om ett annat datum än just 27 augusti eftersom laget tre dagar innan befinner sig i Rovaniemi för match.

– Det skulle bli allt för mycket bussåkande för oss, sa han till tidningen i söndags.

Han var också av åsikten att matchen gott kunde ha spelats i söndags eftersom ”det nog har spelats på värre planer än den här även om det finns vissa vattensjuka delar”. Jaros förslag på speldag var 15 oktober. (mt)

Mega Knight nära segern

■TRAV. Den treåriga hingsten Mega Knight, som tränas av Pia Eriksson, var ytterst nära en seger i ett V65-lopp på Gävletravet i måndags. Med Erik Lindgren i sulkyn tog ekipaget spets direkt, men med drygt 50 meter kvar av loppet tappade man ledningen och fick nöja sig med en andra plats med tiden 1.17.0, en längd bakom segraren. Ågarna Two Gringos kunde därmed kvittera ut en check på 20.000 kronor i prispengar.

Även Ladyhus Emil, som ägs av Sigvard Helsing och kördes av Pasi Aikio, startade i loppet och kom på en fjärde plats vilket gav 8.000 kronor i prispengar.

I ett vanligt tvillinglopp på banan blev Karisma Express och Barbro Carlsson trea vilket gav 12.500 kronor efter sluttiden 1.20,3. Ladyhus Sofia blev oplacerad tillsammans med Pasi Aikio. (mt)

Mål för Öhman i träningsmatch

■INNEBANDY. Älänningen Hannes Öhman gjorde två mål när hans Storvreta IBK inledde höstsäsongens träningsmatcher mot två division I-lag i helgen. Båda målen kom i söndags när Storvreta besegrade Tyresö/Trollbäcken med 5–2.

I lördags vann Storvreta över Årsta med 5–1.

Svenska Superligan startar den 13 september och redan i första omgången blir det en kamp mellan älänningarna Hannes Öhman och Andreas Ahlqvist. Den 19 september möts nämligen Storvreta och Järfälla IBK. (jl)

Fråga Kricke via nätet

■FOTBOLL. Vill du se Kristoffer Beckström i den grönvita tröjan igen? I så fall kan du fråga honom via Sarpsborg Spartas hemsida om han vill komma tillbaka till IFK Mariehamn.

På fredag denna vecka besvarar Westcröm supporternas frågor som skickas från sarpsborgfotboll.no och länken Nettgester. (jl)

Holmén tränar lätt i veckan

FRIIDROTT. Natten till söndag är det dags. OS-maraton med Janne Holmén i högförm.

Och så här bara några dagar till loppet är det lätt träning som gäller.

I morgon åker Janne Holmén, som nu är i Japan, till Peking och på fredag drar han upp tempot något. Som 1.000 meter plus tre gånger 300 meter. Övriga dagar fram till loppet är det ett eller två lätta pass om dagen som gäller. De senaste veck-

orna har han löpt cirka 120 kilometer per vecka.

I fredags sprang Holmén 15 gånger 200 meter, i söndags blev det 10 kilometer med maratonfart och i måndags sprang han 20 kilometer. Dessutom började han denna vecka med att äta aningen färre kolhydrater och mer protein än vanligt. Från i dag och fram till lördag fyller han upp med kolhydrater inför loppet.

– Annars går allting bra, jag har inga nyheter. Så här någon vecka inför tävlingen

är alla nyheter som regel dåliga nyheter, det finns inte längre tid för några egentliga förbättringar eftersom sådant tar tid, men skador och sjukdomar kan komma plötsligt. Något sådant har jag emellertid inte haft, rapporterar Holmén via e-post.

Natten till söndag klockan 02.30 går starten för herrarnas maraton.

JOHAN LARSSON
johan.larsson@nyan.ax
tfn 528 462

Fakta/Janne Holméns schema

I dag, 20 augusti.

■ Ökar intaget av kolhydrater efter ett något större proteinintag under måndagen och tisdagen.

Torsdag, 21, augusti.

■ Åker till Peking. Träningsfri dag.

Fredag, 22, augusti.

■ Korta men intensiva sträckor på bana som 1.000 meter plus tre gånger 300 meter.

Lördag, 23 augusti.

■ Avslutar det något större intaget av kolhydrater.

Söndag, 24 augusti.

■ Springer OS-maraton klockan 02.30 finsk tid.

Enligt planerna. På torsdag åker Janne Holmén till Peking och förmodligen blir det något varmare väder för maratonlöparna än när Åland Marathon avgjordes förra året, där bilden är från. Foto: JONAS EDSVIK

Samma syn igen? Nästa år kan världstouren i beachvolleyboll förhoppningsvis gästa Mariehamn igen. Bilden från Paf Open förra året. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

Snart besked om beachvolleyturen

Paf Opens silvermedaljörer i final i Peking

BEACHVOLLEY. Arrangörerna av Paf Open går fortfarande i väntans tider. Senast 3 oktober får man veta om världstouren i beachvolleyboll kan gästa Åland nästa år.

– Jag är optimistisk, säger projektledaren Simon Dahl som just nu kommenterar OS i Peking i FST5.

Paf Open arrangerades vid den här tidpunkten förra året och arrangerande Alandia Top Show hade hoppats på ett återbesök i augusti i år. På grund av de olympiska spelen begränsades helgerna och Åland preliminärbokades 2-7 september, något som inte föll ATS i smaken rent väderleksmässigt. Fast med facit i hand kanske det inte hade varit så dumt.

Nu satsar man på att få hit Swatch FIVB World Tour nästa år, men något besked har man ännu inte fått.

– Vi jobbar för att det ska komma tillbaka och genom att det inte är OS nästa år ser det betydligt ljusare ut, säger Simon Dahl och fortsätter:

– Jag är optimistisk, men vi har inte fått några formella besked.

Augusti gäller

ATS är i regelbunden kontakt med internationella volleybollförbundet som står bakom världstouren.

– När jag pratat med dem vill de att vi ska kunna arrangera Paf Open igen. Men det blir tuffare varje år, det är fler och fler som vill vara med och arrangera och det går inte att ta för givet att det ska finnas ett datum som passar. Och vi är ju väldigt känsliga på den punkten.

Det absolut sista formella beskedet kommer vid ett möte den 3 oktober, men Simon Dahl hoppas att ATS får ett förhandsbesked innan dess.

– Augusti är den perfekta månaden för oss och förhoppningsvis även för Åland eftersom det förlänger sommaren, så det är det vi siktar på, säger Dahl och gör det klart att ATS inte är intresserat av någon annan månad.

Simon Dahl, som själv varit beachvolleyproffs, befinner sig

just nu i Helsingfors där han kommenterar beachvolleytävlingarna från OS i Peking i tv-kanalen FST5. Hela 13 av de totalt 32 damlagen som tävlar befann sig på Åland under Paf Open liksom tolv av herrarnas 32 lag.

– Kineserna **Tian Jia** och **Wang** har tagit sig till final i OS och det var ju de som kom tvåa i Mariehamn. De som vann då, brassarna **Larissa** och **Juliana**, hade med all säkerhet gått till final i Peking, men Juliana drog sig ur dagen innan invigningen på grund av en knäskada, berättar Dahl.

Bronsmatchen spelas mellan kinesiska duon **Xue/Zhang Xi** och brassarna **Renata/Talita** på torsdag.

– Vi hade kunnat ha ettan, tvåan och trean från Paf Open som medaljörer. Riktigt coolt!

På herrsidan har Ålandsbekanta duon **Geor/Gia** från Georgien klarat sig bäst, de spelar semifinal i dag, onsdag.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Fin debut för Emil i Helsingfors

FRIIDROTT. Åtta ålänningar tog sig i mål i Helsingfors City Marathon i lördags. Snabbast bland dem var Emil Söderlund som för första gången testade det inhemska loppet. – Det var en lättare bana än jag väntat mig, säger han.

Emil Söderlund kom på en 39:e plats i herrklassen när han sprang de 42 kilometerna på tiden 2.51,42 timmar i maratonloppet i Helsingfors, en tid han är nöjd med.

– Helt okej. Det var lite regnigt och blåsigt, men ganska sköna förhållanden och ingenting att skylla på säger han.

Han och **Markus Karlsson** springer regelbundet maratonlopp tillsammans och det i huvudstaden blev det 17:e i ordningen. Men klokare tycker han inte han blivit efterhand.

– Det varierar så från gång till gång, ibland går det bra, i bland är det fruktansvärt tungt.

Ultralångt lopp

Det var första gången Söderlund och Karlsson deltog i maratonloppet i Helsingfors.

– Vi ville mest prova på det och blev förvånade över hur bra organiserat det var. Det var en lättare bana än jag väntat mig.

Nästa maratonlopp på schemat för duon är det på hemmaplan, Åland Marathon, i oktober.

– Och så planerar vi att springa ett ultralopp på 100 kilometer i Uppsala. Vi sprang 50 kilometer i våras och tänkte testa att dubbla fast vi aldrig sprungit så långt förut, säger Emil Söderlund.

Följer Janne

En åländsk förebild inom maraton är naturligtvis **Janne Holmén**. Klockan 02.30 finsk tid springer han drygt fyra mil i OS i Peking och Emil Söderlund följer honom från soffan.

– Det måste man titta på!

Snabbast. Emil Söderlund var snabbast i mål av alla ålänningar i Helsingfors Marathon. Bilden från ett annat tillfälle. Foto: JONAS EDSVIK

Mitt tips är att han kommer på 10-15:e plats, det vore jätkligt bra om han klarar det. Jag håller tummarna!

Segrarna i maratonloppet var kenyanen **Jonestone Chebii** som kom i mål på tiden 2.24,30 i herrklassen samt ryskan **Margarita Plaksina** som vann damklassen på tiden 2.40,46.

Näst bästa ålänning blev Markus Karlsson som slutade på en 121:a plats med tiden 3.04,06. I herrklassen sprang också **Jan Lehtinen** som blev 157:e på tiden 3.10,56 samt **Kenneth Bamberg** som blev 1.136:e man med tiden 4.04,38. I herrar 40 år sprang **Tom Troberg** på tiden 4.02,55 vilket gav en 323:e plats medan **Jan Franzén** sprang i 55-årsklassen på tiden 4.27,16 vilket gjorde honom till 217:e man i mål i sin klass.

Två åländska damer fanns också på plats. **Cecilia Sundström** sprang i 40-årsklassen på tiden 4.14,31 och blev 84:e i mål medan **Carita Friberg** sprang i 45-årsklassen på tiden 4.25,22 vilket gav en 104:e plats.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

Sportens kom ihåg

■ **BC Clipper:** Träning tisdag 26 augusti 18.00-20.00.

■ **Eckerö golf:** På söndag 11.00 ordnas Sportcenter Scramble-tävlingen vid Eckerö Golf. Anmälan till tfn 38370.

■ **IFK-bordtennis:** Höstens pingisträningar i idrottsgården blir på torsdagar från september. Juniorer 18.00-19.15, äldre juniorer + seniorer 19.15-21.00. Frågor och anmälningar, kontakta Harry Lindqvist tfn 16217, harry.lindqvist@crosskey.fi.

■ **IFK-fotboll:** Lekis 02. Träning börjar onsdag 27 augusti 17.30 på gräsplan vid Baltichallen. Vid frågor, ring Björn 14424.

■ **IF Åland-orientering:** Nyan Bommen, motionsorientering, torsdag 18.30-19.30 i Svinö, Lumparln. Ingen emit.

■ **Karateklubben Ogawa:** Träning efter sommaruppehållet börjar för juniorer torsdag 17.45.

■ **Midgårds Islandshästkubb:** Clinicridning och rädslo/horsemanship med NH-tränare Sven Forsström på lördag i ridhuset i Tranvik. Öppet för alla. Anmälan 04570947490 eller midgard@aland.net.

■ **MLK-tennis:** För dig junior som vill träna tennis på Bollhalla under vintern. Anmälan skickas till mlk@aland.net senast fredag. Se www.mlktennis.com för mer information.

■ **ÅID-cykel:** Söderbytempot 30 km på onsdag, Lemland. Start 18.30. OBS! Tidigare starttid.

■ **ÅID-friidrott:** Distriktstävling, måndag 25 augusti: Diskus 19.00 och 3000 m 19.30, WHA, Mariehamn.

■ **ÅID-orientering:** ÅM-lång/OL-cup 5, arrangeras i Norra Lumparby, Lumparland, tisdag 26 augusti, första start 19.00, anmälan telefon 19170 senast onsdag.

■ **ÅID-orientering:** Anmälan till FM i långdistansorientering för veteraner grupp 2, 6-7 september i Pargas, senast fredag till ÅID:s kansli tfn 19170.

■ **ÅID-simning:** Inbjuder till månadstävling med Slemmernracet på lördag. Insim 10.00, tävling 11.00. Simmare och funktionärer är hjärtligt välkomna.

■ **ÅID-skidor:** Deltävling fem av fem i rullskidscupen. Tisdag 26 augusti 18.30 vid branddepån i Lemland Söderby. H/D 30 km fristil samt inlines. Mer info Stefan 0457-3823214.

■ **Ålandsbanken Horse Show:** Vi behöver fler funktionärer till Ålandsbanken Horse Show 29-31 augusti, anmäl dej till therese.sarling@aland.net eller ring 040-5686022.

■ **ÅMK-folkkrace:** Tävling lördag 11.00. Anmälan görs till Sandra 0407089882 eller opelsandra@hotmail.com senast torsdag 18.00. Annars dubbel avgift.

■ **ÅSSF:** Viltmål, ÅM på gris bland + normallopp i dag, onsdag,

FRIIDROTT

Distrikttävling i slägga, WHA 18 augusti
H, 7,260 kg: 1) Rasmus Donner, LIF, 38.24.
H17, 5 kg: 1) Jesper Wirtanen, IFK, 39.29.
F15, 3 kg: 1) Joanna Sundström, JIK, 18.67.
P13, 3 kg: 1) Joel Thölix, JIK, 27.88.

! Det värsta i den globala finanskrisen ligger ännu framför oss, varnar **Kenneth Rogoff**, före detta chefekonom på Internationella valuta-fonden (IMF). Enligt Rogoff kommer en stor amerikansk bank att gå omkull inom de närmaste månaderna då finanskrisen djupnar.

riksnytt

! Allt färre finländare röker. En färsk undersökning från Folkhälsoinsti-tutet visar att mindre än en femtedel av de vuxna röker dagligen. Speci-ellt bland kvinnor har rökningen minskat under 2000-talet. I fjol rökte 14 procent av kvinnorna. År 2003 var motsvarande andel 17 procent.

Världen just nu

Drottning Elizabeth är grön

■ **LONDON.** Kungligheterna drar sitt strå till stacken för att stoppa klimatförändringen. Drottning Elizabeth har meddelat att hon tänker använda endast alternativa energiformer i sin som-marbostad i Skottland, skriver Daily Telegraph.
Balmoral Castle blir det första kungliga hushållet som är helt och hållet självförsörjande på energi. Vattenkraftverket som pro-ducerar grön elektricitet ligger vid en flod som ligger i närheten. Förutom drottningens slott förser kraftverket kring tusen andra hem i området med ström.
Drottningen har under den senaste tiden jobbat hårt för att göra hovet mer miljövänligt. Bland annat har hon sett till att sta-tens bilar, Rolls Royce, Rover 400 och Daimler Limousine, gjorts flytgasdrivna. (FNB-DPA)

► KÖPES

Hus önskas köpas i Hammarland.

Ring Jocke
tel. 040 526 4086

► LEDIGA PLATSER

Städare

Fritidsförvalningen söker **en städare till Idrottsgår-den för tiden 8.9.2008-15.2.2009.** Anställningen är deltid, 65 % eller 25 timmar per vecka. Helgar-bete enligt schema ca. vart tredje veckoslut ingår.

Upplysningar lämnas av Susanne Wårnhjelm telefon 531 438.

Välkommen med din ansö-kan, **senast onsdagen den 27 augusti 2008**, till Fri-tidsbyrån, Neptunigatan 23, 22100 Mariehamn.

MARIEHAMNS STAD
www.mariehamn.ax

► LEDIGA PLATSER

Administrativ chef

Äldreomsorgen i Mariehamn står inför stora och nya utma-ningar och staden planerar att påbörja Trobergshemmet om- och tillbyggnad och därmed utöka antalet platser och personal inom de närmaste åren. Vi lediganslår därför en ordinarie tjänst som

ADMINISTRATIV CHEF

Den administrativa chefen ska leda och utveckla verksamhe-ten vid Trobergshemmet tillsammans med vårdchefen. Den administrativa chefens uppgifter är av administrativ karaktär, medan vårdpersonalen lyder under vårdchefen.

Behörighetskrav är vid universitet eller jämförbar högskola avlagd examen med lämplig ämneskombination inom det sociala området.

Vi värdesätter god ledarskapsförmåga, erfarenhet av äldre-omsorg och samarbetsförmåga.

Närmare upplysningar: Socialdirektör Susanne Lehti-nen, tel: 018 – 531 701, 0457 – 361 3292, e-post: susan-ne.lehtinen@mariehamn.ax eller omsorgschef Benita Muukkonen, tel: 018 –531 736, 0457 – 361 3291, benita.muukkonen@mariehamn.ax

Ansökningshandlingarna sändes till: Socialförvaltningen i Mariehamns stad, Pb 207, 22101 Mariehamn

Ansökningstiden går ut 05.09.2008 kl.16.00.

MARIEHAMNS STAD
www.mariehamn.ax

Internationella transporter kritiseras

Utsläpp. För knappt ett år sedan upptäcktes ett oljeutsläpp från lastfartyget Lettland sydost om Lågskär. Sedermera dömdes av Ålands tingsrätt maskinchefen och vakthavande styrmannen till böter för utsläppen. Foto: SUSANNE VÄVARE

HELSINGFORS. Medbor-garorganisationen Uusi Tuuli kritiserar de snabbt ökande godstransporterna och de billiga priserna. Organisationen, som bland annat står bakom rättvisehandelsfartyget Estelle, publicerade på måndagen en undersök-ning om transporternas miljöpåverkan.

Organisationen vill väcka de-batt om transporternas hälso-, miljö- och sociala effekter. Enligt Uusi Tuuli märks de inte fraktpiserna.
Enligt organisationen acce-lererar de snabbt ökande in-ternationella frakterna klimat-förändringen och förorsakar många andra miljöproblem så som oljeskador och olika utsläpp. Undersökningen är gjord av den frie forskaren Olli Tammilehto som säger att olika stödåtgärder håller pri-serna på internationella trans-porter nere på ett konstgjort sätt. Som stödåtgärder avser han bland annat slappa mil-jöregler, skattelättnader och

byggande av infrastruktur.
Billiga transporter upprätt-håller i sin tur en global ojäm-likhet och flyttar miljöproble-men söderut till de länder där produktionen är billig.
Tammilehto säger att då den tunga industrin flyttar till syd-liga länder så flyttas också ut-släppen dit trots att konsum-tionsvarorna används i norr. De utsläpp av växthusgaser som produktionen och trans-porterna förorsakar räknas dock inte med bland använ-darländernas utsläpp.

Frakterna ökar snabbt
Godstransporterna har ökat i snabb takt under de senaste årtiondena. Enbart sjötran-sporterna mellan Finland och övriga länder har enligt Sjö-fartsverkets statistik nästan fördubblats på cirka 20 år. Oljetransporterna i Östersjön har ökat ännu snabbare.
Den ökande trafiken har också ökat miljöproblemen. En rapport som kommunika-tionsministeriet publicerade i fjol visar att endast avgas- och partikelutsläppen från vägtra-

Fakta/Sjötransporternas andel av trafikutsläppen har ökat
■ Enligt kommunikationsministeriet har utsläppen från sjöfarten inte minskat på samma sätt som utsläppen från trafiken till lands.
■ Sjöfarten stod i förrfjol för hälften av utsläppen av kväve-oxider och nästan alla utsläpp av svaveldioxid.
■ Sjötransporterna mellan Finland och utlandet uppgick i fjol till 103 miljoner ton.
■ Globalt sätt härstammar cirka en femtedel av det avfall som slutar i havet från fartyg.
■ Varje år inträffar cirka hundra olyckor med oljetankrar.
■ Finländska övervakningsplan upptäckte i fjol totalt 58 oljeutsläpp på Östersjön.
■ Var nionde vecka får ett av världens havsområden en ny organism med ballastvatten från fartyg.
■ I Östersjön har det hittats över 100 nya organismer. Av dem kan närmare 20 anses skadliga för människan.
■ En undersökning vid Statens tekniska forskningscentral VTT visar Östersjön tillförs varje år 500 ton kväve och 165 ton fosfor med spillvatten från fartyg. (FNB)

fiken har minskat. Inom den övriga trafiken har man an-tingen stampat på stället eller gått i en sämre riktning.
Men några särskilt konkreta direktiv för den vanliga kon-sumenten kommer Uusi Tuuli inte med. Ur klimatsynvinkel är det bäst att gynna inhemskt

och undvika onödig konsum-tion.
Organisationen anser att man borde utveckla ett sär-skilt klimatcertifikat som vi-sar hur mycket utsläpp pro-duktionen och transporten av en viss vara har förorsa-kat. (FNB)

Ekonomi

Lönsamheten rasar inom lantbruket

HELSINGFORS. Lönsam-heten inom lantbruket och trädgårdsnäringen försäm-ras avsevärt i år.

Forskningscentralen för jord-bruk och livsmedelsekonomi MTT meddelar att lönsamhe-

ten försämras inom alla pro-duktionsinriktningar trots att producentpriserna stigit. Det beror på att produktionskostna-derna har ökat och skördeutsik-terna är rätt skrala.
Uppgifterna framgår av prognoser för detta år och

förra året från lönsamhets-bokföringen vid MTT ekono-misk forskning.
Jordbruks- och trädgårds-företagens bruttointäkter, det vill säga försäljingsin-täkter och stöd, ökar enligt prognosen i år med cirka tre

procent. Kostnaderna ökar dock med 13 procent.
Jordbruksinkomsten var en-ligt preliminära uppgifter i fjol i medeltal 25.700 euro per gård. I år antas den rasa till 15.800 euro. Jordbruksinkomsten var i fjol den högsta på tio år. (FNB)

TV-programmet

7.00 OS i Peking [44300858]
Direkt. Bland annat handboll (herrar), kanot och basket.

13.00 OS i Peking [83066001]
Direkt. Bland annat friidrott och boxning.

19.00 Bolibompa [4662]
19.00 Lilla syster kanin (R) [93285] Svensk tecknad barn-film.**19.25** Argfilmen (R) [8002223] Svensk tecknad barn-film.**19.30** Jane och draken [662] Kanadensisk fantasyserie.

20.00 I huvet på varann [575]
Engelsk dramaserie. Del 3 av 6. Tolvårige Zoe och hunden Sirius råkar av misstag ut för ett av Zoes pappas experiment och upptäcker att de kan läsa varandras tankar.

20.30 Rapport med A-ekonomi [846]

21.00 Den olympiska studion [23907]
OS-magasin.. Programledare: André Pops.

22.30 Olssons studio [310]
Pratshow. Ämnet är fritt när Rickard Olsson tillsammans med gäster gör OS-spaningar som inte enbart handlar om det sportsliga, snarare om OS som företelse och vilka uttryck det kan ta sig. I en tillbakalutad at-mosfär levereras humoristiska iakttagelser och skojiga samtal med garanterat slagkraftigt resultat.

23.00 Den hårda linjen (R) [10372]
Brittisk dramathriller i tre de-lar från 2005. Del 1 av 3. Tariq stjälar en laptop ur en bil och för-svinner spårlöst. Max riskerar allt för att hitta sin kompis och hamnar på en farlig resa från förortsväld till hot från den nyvalda premiärministerns hårdhanta stab. Landets nya ledning skyr inga medel för att ta tillbaka datorn och hindra ett avslöjande. Under tiden får Max kontakt med ministerns dotter Melissa och en ung mot-ståndsrörelse. Även 2/9.

23.50 Rapport [7495778]
0.00 OS i Peking [83172556]
Repris från dagens finalpass.

3.55–7.00 OS i Peking [24450088]
Direkt. Bland annat friidrott.

7.00–10.30 Go-morron Sverige [69492407]
13.00 Rapport [69001]
13.05–13.30 Som-mar vid Svartisen (R) [7395759]
15.30 Närbild (R) [4876]
Även 23/8.

16.00 En kultiverad argbigga (R) [58204]
17.00 Rapport [82827]
17.05–18.00 Gomorron Sve-rige [320846]
18.40 Nyhetstecken [1215662]
18.50 Utiset [1206914]
19.00 Rapport [69730]
19.10 Regionala nyheter [6370020]
19.15 Oraklen [529391]
Danskt samtalsmagasin från 2007. Del 6 av 6. Även 25/8.

19.45 Grön glädje [718827]
Del 10 av 10. Även 28/8.

20.10 En alpackahistoria (R) [1985575]
Norskt reportage från 2007. Mitt i vintern och dessutom född alldeles för tidigt kom ett alpackaföl till världen hos bon-den Line Werner i Østfold.

20.15 Oddasat [1977556]
20.20 Regionala nyheter [2651310]
20.30 Hur långt är det till närmaste björn? (R) [9376]
Svensk dokumentär från 2007. Yngve har under många års tid tränat in sig att känna djur med pekare.

21.00 Söderläge [2117]
Även 22/8, 23/8.

21.30 Seriestart: Det förflutna hälsar på [1488]
Finsk doku-mentärserie från 2008. Del 1 av 11. En programserie om livshis-torier, öden och återseenden. Även 21/8, 24/8.

22.00 Aktuellt [1001]
22.30 Kobra intervju [7152]
Sophie Calle är en av världens mest spektakulära konstnärer.

23.00 Sportnytt [47643]
23.15 Regionala nyheter [5078488]
23.25 Mördande konkurrens [3191556]
FILM Fransk-belgisk-spansk komedi från 2005. I rollerna: José Garcia, Karin Viard.

1.25–2.15 Sleeper cell (R) [6760583]

7.30 Nanny [859204]
8.00 Alla älskar Ray-mond [609556]
8.25 Just shoot me [1364575]
8.55 Rachael Ray [7809285]
9.55 Top model 2 (R) [7639556]
10.50 Våra bästa år (R) [3629556]
11.40 Oprah Winfrey show (R) [7465204]
12.30 Rachael Ray [3860198]
13.25 Momento [8342914]
13.50 Våra bästa år [5767952]
14.40 Oprah Winfrey show [9425117]
15.35 Cityakuten [4259865]
16.30 Just shoot me (R) [803484]
17.00 Top model 3 [459812]
18.00 Pusycat Dolls 2 [354448]
Amerikansk realityserie från 2007. Del 3 av 10. Pressen ökar när tjejerna måste välja sina egna lag för veckans uppträ-dande.

19.00 Extreme home makeover [839440]
20.00 Du är vad du äter [868952]
Svenskt livsstilsprogram från 2008. Del 7 av 10. 1995 tog Jan Johansen Sverige med storm då han vann Melodifestivalen med låten ”Se på mig”.

21.00 Seriestart: Girl meets cowboy [482556]
Amerikansk realityserie från 2008. Del 1 av 6. Tre tjejkompisar, Marissa, Tracey och Halle släpps av vid White Stallion Ranch i Tucson, Arizona där de möter upp den sexiga ryskan Lina.

22.00 Project runway [471440]
Amerikansk realityserie från 2007. Som en sista utmaning ska modeskaparna designa klä-der utifrån sina egna artistiska tolkningar. Även 24/8.

23.00 Project runway [495020]
Även 24/8.

0.00 Sex and the city [385711]
0.35 Sex and the city [3839044]
1.10 Blodröd sol [36738995]
FILM Amerikanskt kriminal-drama från 1993. I rollerna: Sean Connery, Wesley Snipes.

3.40 It's always sunny in Philadelphia [1621315]
4.10 American dad [5083044]
4.30–6.00 Bare witness [8142402]
FILM Amerikansk thriller från 2002. I-rollerna: Angie Ever-hart, Catalina Larranaga.

6.50 Nyhetsmorgon [63412020]
11.00 Supernanny [643730]
12.00 Reprisstart: Sommar med Ernst (R) [689827]
12.55 Hem till gården [860730]
13.20 Hem till gården [5690556]
13.55 Nyheterna [9052827]
14.00–14.25 Dagens rätt [807117]
15.30 Nyheterna [277952]
15.35 Doktorn kan komma (R) [4257407]
16.30 Advokaterna (R) [2806339]
17.25 That '70s show (R) [458759]
17.55 That '70s show (R) [808730]
18.25 Rent hus (R) [426556]
19.05 Keno [8062391]
19.10 Rent hus, forts (R) [808001]
19.20 Lotto, Joker och Dröm-vinsten [457391]
19.30 Ekonominyheterna [677117]
19.40 Vädret [8088339]
19.45 Lokala nyheter [2378556]
19.55 Lokalt väder [7094933]
20.00 Nyheterna [400827]
20.30 Ett gott parti (R) [409198]
21.00 Säsongavslutning: Grilla [424407]
Svensk matlagningsss-rie från 2008. Del 8 av 8. Chris-tian Hellberg befinner sig på Rörö på Västkusten där han ska hjälpa Kent Axelsson att fixa en grillfest till sin familj. Gäst: Kent Axelsson. Programledare: Christian Hellberg.

21.30 Fallen angel [841310]
Brittisk thrillerserie från 2007. Del 3 av 3.

23.00 Nyheterna och Sporten [687575]
23.35 Vädret [1418407]
23.38 Lokalt väder [301418407]
23.40 Vinnare V64 [1448933]
0.15 Ett jobb för en riktig karl (R) [373860]
0.40 'Allå, 'allå, 'emliga armén [2068624]
1.20 Jordan, rättsläkare (R) [9327179]
2.20 Numbers (R) [6862957]
3.15 Advokaterna (R) [4297889]
4.00 Inte helt perfekt (R) [7736131]
4.25 Hope & Faith [4182334]
4.45 On the beach (R) [9788334]
5.40–6.50 Threshold (R) [9775063]

6.55–17.00 OS i Peking
Kvartsfinaler i herrarnas handboll, seglingsfinaler, bord-tennis, konstsım, kvartsfinal i herrarnas volleyboll. Refereras på svenska.

17.40 Brev från Kina
Traditioner och kontraster. Vi närmar oss det stora okända Kina med humor och respekt, och får en personlig inblick i det vardagliga Kina. Som vår guide fungerar Roger.

17.45 Vinnarskallar (R)
Del 14 av 15. Hur ska Enhamra IK kunna vinna SM när Markus har gipsat ben? Och den enda som är snabb nog har lagt av.

18.00 Alla är bäst
18.05 Alla är bäst Samnordisk animerad serie. Del 10 av 13.

18.15 Tv-nytt
18.30 BUU-klubben: Astons stenar Vi tittar på Astons stenar, Vägen till vänskap och Nåtts cykelskola fortsätter: Trafikregler.

19.00 Rik över en natt
19.30 Tintin: De sju kristallku-lorna
Del 19 av 39. Del 2/2.

19.55 Futz
20.00 Tv-nytt
20.15 Sportnytt: Peking
20.25 Snabbare, högre, star-kare (R)
20.55 Fiskarjäntan Ella
Norskt program. Vad får en 22 årig flicka att vilja bli fiskare och bo i ett utflytningsbygd? Ella Mathisen har varit på sjön hela sitt liv och när andra ung-domar flyttar bort drömmer hon om ett liv som fiskare i lilla Snelfjord i Norge.

21.25 Vincent och Theo (R)
22.15 Existens Svenskt sam-hällsprogram från 2007. Del 2 av 6. Kniven i könet. Det religiösa etablissemangt säger att det inte har med religion att göra. Politiker stiftar lagar och svär sig fria. Men vem gör något när flickor i Sverige fort-farande riskerar att stympas? Programledare: Anna Lindman Barsk.

22.45 Kvällsnytt
22.50 Oddasat
23.05–0.30 OS i Peking: Kväl-lens match
Herrarnas basket, kvartsfinal-match. Refereras på svenska.

ÅLANDS RADIO 91.3 MHZ
6.30 Musik. **7.45–11.00** Go-morron. Med Kjell Brändström. **11.00–17.00** Mittpådan. Med Tom Wiklund. **12.30** Ålandsnytt. **12.40** Musik. **13.00** Aktuellt. **13.10** Mu-sik. **13.15** Kulturen. Sänds även kl. 17:45 och i repris på lördag kl. 09:30. **14.00** Ålandsnytt. **14.03** Lyssnarnas 10 i topplista. Sänds i repris kl. 18:10. **15.00** Ålandsnytt. **15.03** Skrattsalva. **16.00** Ålands-nytt. **16.03** Jakt och fiske. Med Leif Sundberg. **17.00** Aktuellt. **17.15–18.45** Åland idag. Nyhetsmagasin med reportage, intervjuer och debatter. Med Albin Dahlin. **18.00** Ålandsnytt. **18.45** Kulturen. **19.00** Aktuellt. **19.03** Ålandsnytt. **19.06** Musik. **19.10** Lyssnarnas 10 i topp-lista. Från 13:03. **20.00** Ålandsnytt. **20.10** Åland idag. **21.00** Ålands-nytt. **21.03–21.40** Åland idag.

ÖVRIGA VÄDERRAPPORTER

Radio Vega
06.00 (inkl sjö)
07.00
08.00 (inkl sjö)
10.00
12.45 (inkl sjö)
16.00 (inkl sjö)
17.00
19.05 (inkl sjö)
22.05 (inkl sjö)

Sveriges P1
06:55 (inkl sjö)
07.55
08.55 (inkl sjö)
13.54 (inkl sjö)
16.55 Sjöväder
22.50 (inkl sjö)

ÅLANDSKANALEN

Kl 6.30, 7.30, 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30.
Nyheter.

Sändningarna startar igen måndag 18 augusti!

6.55 Ettans morgon-tv [52852681]
9.15 Familjen Serrano [5363488]
10.30 Öga mot öga med kron-hjorten [9198]
11.00 Tv-nyheter [44759]
11.05 Tillbaka till Aidensfield [2659933]
12.00 Ettans morgon-tv: Da-gens rubriker [56643]
12.45 Nöjesrävarna [487420]
Del 3 av 5.
13.15 Finländsk antikrunda [875117]
13.45 Nobelpristagarnas bästa [3208894]
Kvantmekanik.
14.00 City folk [8827]
Dublin.
14.30 Läkarna [6846]
15.00 Tv-nyheter [65989]
15.05 Läkarna [9451074]
15.35 Kub [5292001]
15.45 Familjen Serrano [7676933]
17.00 Tv-nyheter [32310]
17.08 Tillbaka till Aidensfield [300386092]
Polisen utreder angrepp mot en lokal domare. Fallet blir hotfullt när den hu-vudmisstänkta hittas mördad vid sin hemdörr.

18.00 Tv-nyheter och väder [5575]

18.30 Den oförlikne-lige Jeeves [93865]
Del 22 av 23. Bertie försöker igen försvara sin egen ungdomsställning genom att blanda sig i andras kärleksbe-kymmer.

19.30 Historia: Deng Xiaoping i Kinas ledning [31730]
Deng Xiaoping efterträdde Mao år 1975. Under hans tid utvecklades Kina till en av världens snabbast växande ekonomier.

20.25 Viking Lotto [1140778]
20.30 Tv-nyheter och väder [52952]
20.55 Sportrutan och V5-travet [1034339]
21.05 A-studion [1500223]
21.40 Fjärrlinjen: Monsanto – agrobusiness [8675643]
Amerikanska Monsanto är världens ledande producent av genmanipulerat utsäde.

23.30 Tv-nyheter [39136]
23.35–1.10 Dalida [6675759]
1.13 Euronews [301764518]
1.20 Uutisikkuna [95116421]
4.00–6.55 Uutisikkuna [44607624]

7.00 OS i Peking
Kvartsfinal i volleyboll (h), ma-ratonsimning (d), beachvolley, kvartsfinal i basket (h), padd-ling, friidrottsfinaler. Refereras på svenska.

18.00 Lilla tvåan [38933]
Eilas dag med Kaapo & Late, Samsam och en ny saga i Den magiska cykeln.

18.25 Puss och kram, Felix [1008339]
18.50 Tv-nyheter [1222952]
19.00 Regionala nyheter [52440]
19.10 Sportrutan [636730]
19.15 Tvåans sommarväder [6360643]
19.20 Peking i dag [7735310]
OS-dagens händelser och stämningar samt en titt på kom-mande händelser.

21.00 Hovimäki (R) [91662]
Del 31. Bort söker sig sångfåg-larna. Det föds en pojke i Hovi-mäki. En snöstorm i maj för med sig en köldknäpp.

21.50 Tv-nyheter, väder och sport [8368827]
22.05 Den mänskliga faktorn (R) [9478372]
När en människa utsätts för våld på gatan för-ändras livet. Helena Itkonen

gästas av Ari Sovijärvi som blev misshandlad i en taxikö, foto-grafen Harri Pälviranta och Jaana Koivukangas från Brottsofferjouren.

22.55 Inre kretsens handbok i lycka [3737594]
Kommer du att vara lycklig imorgon? Julies gra-viditet fortskrider men relatio-nen med Tim blir problemfylld. Matthew försöker återvända till det gamla livet. En gammal munk berättar för James att han har beslutat att dö.

23.40 OK – oikea kysymys tv-peli [9544469]
1.00 Tellus-frågesport [8826570]
2.00 Frågespel [3241247]
3.00 Dolt ord [1611808]
3.55–7.00 OS i Peking [84406179]
Friidrott (försöksheat), mara-tonsimning (h), beachvolley (damernas bronsmatcher och finaler), volleyboll (damernas kvartsfinal), BMX, paddling, semifinal i bordtennis (d), friidrottsfinaler. Refereras på svenska.

6.25 God morgon Finland [83635730]
9.10 Vad ska vi äta idag? [2803136]
9.15 Ett bord för tre [4326914]
10.10 Frågesport [8199136]
11.10 Köpkanalen [8091136]
12.25 Vem gjorde vad? [3667136]
13.20 Beachvolley [386223]
14.15 Word Puzzle [790407]
15.00 Frågesport [2714894]
16.55 Skräckköket [1374391]
Raka ord. En amerikansk reali-tytävling där deltagarna tävlar om att bli köksmästare. Arenan är Hell's Kitchen – en fiktiv res-taurang i Hollywood där Chef Gordon Ramsay håller tyglarna.

17.50 Casino-lottens OS-lott-ning [4565865]
17.55 Vad ska vi äta idag? [4564136]
18.00 Gökboet [383846]
19.00 Sjuans nyheter [314136]
19.10 Dagens väder [4398730]
19.15 Resultatrutan [4395643]
19.20 OS 2008 [731865]
19.30 Dolda liv [778730]
20.00 45min Special: 30 dagar [131310]
Vapenstaten. Ame-rikansk dokumentärserie där människor provar på nya saker i

en månad.

21.00 CSI New York [159117]
Glashjärtat.

21.55 Vikinglotto och Joker [6046594]
22.00 Tians nyheter [751643]
22.15 Ekonomi nyheter [8213643]
22.25 Resultatrutan [8237223]
22.35 Keno [6036914]
22.36 Lärlingen [108320339]
Omodernt.

23.35 Sanning eller myt [2332049]
Dödartåget och betongpla-net. Allvarlig vetenskap ur en humoristisk vinkel. Jamie Hyneman och Adam Savage undersöker myter för att se om de baserar sig på sanning och sätter sig själv på spel – bok-stavligen.

0.40 Snutarna [7800063]
Snabba klipp. McNeil har kvin-noproblem, Frank och Tommy tänker på pengar och Jan och Ruben grälar om boförhå-l-landen.

1.10 Vinstpotten late night [3980088]
2.25–6.25 Den rätta [35252808]

”Grå tunturi cykel, 26 tum borttappad. Någon som sett den? Ring 040-730 97 58. Hittelön 20 euro. 040.

debatt

Hur tänker Viking Line egentligen?Lampi för fram konspirationsteorier

■För en tid sedan kunde man läsa att Viking Lines VD Nils-Erik Eklund reser cirka hundra dagar i jobbet och förstås mest med bolagets båtår. Vad jag skulle vilja fråga honom om är ifall han har rest rutten Helsingfors-Mariehamn-Stockholm som har sin dagliga avgång klockan 17.30 från Helsingfors och med ankomst till Mariehamn klockan 04.25? Då kanske han har märkt att för de passagerare som stiger av i Mariehamn är allt stängt ombord förutom infodisken.

För dem finns inte en endaste möjlighet att få en kopp kaffe och en smörgås. Strax invid exit Mariehamn finns en kafeteria men den upplyser om att man stängt denna klockan 03.00 finsk tid alltså en och en halv timme före ankomst Mariehamn. Finns det någon vettig logik i detta kan man fråga sig?

Vid min senaste resa på denna rutt visade personalen servicesinne genom att servera kaffe och te ur personalpentryt åt oss då båten var försenad över en halv timme.

Om nu personalen inte får eller vill arbeta längre än till 03.00, varför inte placera ut en Vendor kaffeautomat då det ändå strax invid finns spelautomater och möjlighet att ur en automat köpa kramdjur.

En annan sak är prispolitiken som jag anser är fel. Varför betalar man nästan fyra gånger

Dyrare. ”En annan sak är prispolitiken som jag anser är fel. Varför betalar man nästan fyra gånger mera, det vill säga 41 euro, för en personbiljett enkelresa Mariehamn-Helsingfors än Stockholm-Mariehamn för 11 euro som dessutom är tur/retur?” skriver insändarskribenten. På bilden Mariella, som går på Helsingforslinjen. Foto: VIKING LINE

mera, det vill säga 41 euro, för en personbiljett enkelresa Mariehamn-Helsingfors än Stockholm-Mariehamn för 11 euro som dessutom är tur/retur? Att vi ålänningar sedan skall betala hela färdvägens hyttpris trots att vi reser bara halva vägen är oemult. Under högsäsong kan ni bortförklara det men varför inte införa ett rättvisare pris under lågsäsongen, eller kör ni med fulla båtår året om?

För åländsk turisms fortsatta levnadsmöjligheter kommer ytterligare frågor. Hur kan det vara möjligt att från Finlands största uppsamlingsområde, det vill säga huvudstadsregionen med cirka 1.5 miljoner människor, finns det endast en avgång med bilfärja/kryssningsbåt till Åland, det vill säga den ovannämnda som anländer kl. 04.25 till Mariehamn. Skall dessa resenärer boka ett nytt

hotell/stuga för de resterande morgontimmarna? Nej utred på allvar en ny färjelinje, eller ändra på turlistan för den befintliga.

Alla är inte bilburna eller vill ruska om i ett tåg för att därefter via Åbo göra en fem timmars båtresa till Mariehamn. På Åland planeras flere golfbanor och man bygger ett stort kultur och kongresshotell.

Nya turistentrepenörer satsar miljoner i sina anläggningar. Vi måste i högre grad få hit de nyrika finländarna till Åland när vi dagligen ser hur svenskarernas köpvanor förändras till det sämre. Dessa bara frågor vad det kostar och vad det blir i svenska kronor men köper ingenting.

Johan Granlund

Insändaren har tillställts Viking Lines vd Nils-Erik Eklund för en kommentar. **Red.**

■I tidningen Ålands ledare den 19 augusti 2008 lägger chefredaktör Niklas Lampi fram sina besynnerliga konspirationsteorier, som det inte alls finns någon logik i. De förefaller kunna emanera från rundabordsfilosofernas seanser på något av stadens caféer.

Ålands Energi Ab har inte något som helst inflytande på vad Kraftnät Åland Ab tar för strategiska beslut om reservkraftmaskiner eller eventuell kabel till riket. Om Kraftnät Åland Ab skulle försöka hålla Ålands Energi Ab under armarna, så skulle man väl inte ha byggt Ringsböleanläggningen i egen regi. Den är ju planerad för att kunna rymma tre stycken 30 MW gasturbiner, så vid en fullskalig utbyggnad där enligt ursprunglig plan behövs inte Ålands Energi Ab:s kapacitet.

I sammanhanget bör ihågkommas att Ålands Energi Ab år 2001 gav en bindande offert till Kraftnät Åland Ab om att utöka reserveffekten. Redan då var effektbristen akut och det fanns inga andra tekniska alternativ än att bygga ut mer gasturbineffekt. Aven om ett kabelprojekt till riket satts igång genast år 2001, hade det sannolikt inte hunnit bli färdigt än idag.

Ett av Ålands Energi Ab:s offererade alternativ var en

begagnad 2 x 20 MW gasturbinanläggning från Forsmarks kärnkraftverk, som blivit överflödig där efter att andra säkerhetslösningar installerats. Investeringen skulle ha varit ca 35 miljoner mark (5,9 miljoner euro). Ett annat alternativ som erbjöds var en nyttillverkad 25 MW gasturbin som beräknades kosta 10,5 miljoner euro. Investeringarna skulle återbetalas genom långsiktiga abonnemang av reserveffekt.

Då valde Kraftnät Åland Ab att avböja Ålands Energi Ab:s offert och bygga en 25 MW gasturbin i egen regi. Ett argument var att man ansåg att Kraftnät Åland Ab i egenskap av renodlat infrastrukturbolag, efter EU:s godkännande kunde få bidragsfinansiering från landskapsregeringen genom extra anslag från staten. Ett sådant bidrag skulle inte kunna beviljas Ålands Energi Ab p.g.a. EU:s regelverk om konkurrensneutralitet.

Inte höll man Ålands Energi Ab under armarna med detta val. Hur får NL den konspirationen att gå ihop?

Samtidigt som NL raljerar om ”flygpropellrar från 60-talet som står och vevar i Västra hamnen”, sätter sig folk i jumbojetar från 70-talet och flyger upp till 10.000 meters

”Om Kraftnät Åland Ab skulle försöka hålla Ålands Energi Ab under armarna, så skulle man väl inte ha byggt Ringsböleanläggningen i egen regi.” skriver insändarskribenten.

Foto: JONAS EDSVIK

höjd. Jetmotorers tillverkningsår är inte relevant för att bedöma deras kondition.

Vid det senaste avbrottet hade Ålands Energi Ab sina båda gasturbiner uppstartade efter 25 min respektive 40 minuter och avvaktade order från Kraftnät Åland Ab, som dock hade problem med sina kommunikationssystem och därmed hade begränsade möjligheter att disponera den reserveffektkapacitet som fanns tillgänglig.

Kraftiga åskväder kan ställa till det för oss på många sätt och orsaka skador på teknisk utrustning. Det finns inte heller några garantier för att en likströmsförbindelse till riket inte skulle kunna slås ut av liknande oväder i framtiden.

Henning Lindström
Vd Ålands Energi Ab

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■Å herregud vad ni orkar gnälla. Elavbrott ett par timmar och ni exploderar. Ni skulle gjort som jag. Tagit en tupplur. Då jag vaknade var strömmen tillbaka. Inga problem. Hälsningar **Utvilad efter strömavbrott**

■Sura cyklistar är det värsta jag vet! H från **Stolt bilist!**

■Har nån sett en påse med ett paket i? Tappades bakom Sittkofs eller utanför Hesburger. Du som tog den ”burn in hell”. Hoppas du har nått samvete när du öppnar paketet och inser att det var till min far ;@&?\$€µ+. Om du har nått som helst samvete så kan du ringa, du får vara anonym, bara jag får tillbaka paketet på nått sätt! Ring om ni har några uppgifter: **040 524 32 99.**

■Funderar på att hyra ”rysshuset”av Granberg en vecka i september! Undrar vad det kostar? **H från Olegs kompis!** – 2.500 euro/veckan sades i artikeln. **Red.**

■Minnesregel för Albanus skeppare m.fl.: ostprick - svartbröds-macka med ost (svart med gult/vitt på mitten) och väsprick - kines med väst (gul/vit med svart på mitten). **MVH småbåtsskepparex.**

■Så oinsatt landskapsregeringen är som beordrar skolbarnen att äta dåligt! Ta reda på vad EU-direktiven innebär innan ni skickar ut dem! Klok skolkököspersonal struntar i dumheterna. **Hoppas en farmor.**

■Du har alldeles rätt Alexandra R! **”Att tala är silver - att tiga är guld”.**

■Damerna i Åland United spelar ju som ”kärringar”! **0457.**

■Viktoria och andra curlingföräldrar sluta överbeskydda era barn! Ni gör dom bara en björntjänst.Varför skulle inte andra barn få berätta om sina sommarupplevelser, bara för att era barn inte har gjort något speciellt? Vilket paller! @.

■Tänk på miljön! Skulle alla

cykla till jobbet skulle ju hela världen var bättre! **Mvh En som söker tjej.**

■Hej. Jag söker min Simba. Han är 7 år, bondrandig och en liten stump till svans. Han har ett grönt halsband han bor i Godby Bergvägen 7 hör av er till **0457 343 05 41.**

■Vilken lögn att Sund skulle varit helt utan åska - det åskade som F*N där också! **0457.**

■Ålands Radio kom med sändningar om elavbrottet på söndagen. Använd öronen. **Från rospigg som hörde.**

■Även i Sund åskade det kraftigt. Variifrån fick ni uppgifter att det inte gjort det? Det måste nog varit nån bakfull från Hammarland i så fall. **P.ian**

■Stoppa att MP och Kesko och dylika får bestämma vad som säljs och priser. Ta in nån annanstans ifrån, Sverige kanske. Ner med priserna. **E.k.**

■Hur klara sej Mariebad i det kraftiga åskvädret med alla pumpar och sånt. Funkar allt nu efter att eller? **0457.**

■Jomalabor. Rösta adrig mer på centern och FS om du vill gå på Medis i framtiden. **0457.**

■Så då är det bättre att våra skattepengar går till att betala bondbröllop? Nej du, låt även Jomala-borna få gå flera Medis kurser. **040.**

■Ett par solglasögon med styrka har funnits på Mathis Punkten i Västernäs ett bra tag. Saknar någon dom? Finns att hämta mot beskrivning. **H Personalen på Mathis Punkten.**

■Jag vet vad du hade i medel j-j! **040.**

■Jag tycker domen var för hård... **H. Realisten.**

■Vid valet av rektor var det självklart att man valde ett proffs framför en amatör. Tack Britt Lundberg för att du är stark nog att ta obekväma beslut. Välkommen Björn Blomqvist. **Lärare.**

■Frida Österberg du är otroligt vacker det riktigt lyste om dig på Andersudde. Spelade och sjöng bra gjorde du också, om du kommer nästa år så kommer jag också. **0457.**

■Hjälp!! Vår älskade katt Gomez är borta sen natten mellan 10-11 aug. Han är svart med några vita strån på bröstet, grov i kroppen och två extra klor (sex totalt). Han försvann från rakan före Gottbyaffär..

från m:hams hållet! Överkörd eller levande vad som.. bara vi får veta vad som hänt han! Snälla ring 0457-343 41 31. **Rebecka.**

■Nu kan du sluta pallra J E, snart kan du sitta med skarvarna på Björkör. När dom börjar häcka där dör all grönska ändå. **0457.**

■En enda enkel sak som att få en tid på ett å samma info hade förenklat, för att komma i tid å int i otid. Vart tog tiden vägen? **Tidlöst.**

■Om man inte vill svara när någon vill prata, så förblir frågorna obesvarade för all framtid. **Tog ett steg.**

■Hur gammal är Alexandra Åberg? Är hon singel? Söt är hon som bara hon kan vara. en som var nyfiken...**040.**

■Jamen herregud, utan ström i 2 timmar, hela världen går under. För f-n ta fram ett ljus och mysa lite i mörkret, det gick förr oxå utan el. Ingen nöd på mej. **Mvh Ragge.**

■Vad det ska klagas på några timmar utan el, förr fanns det inte el. Och tänk vaf skoj man kan ha när det blir lite mörkt och ruggigt. **040.**

■Grå tunturi cykel, 26 tum borttappad. Någon som sett den? Ring

040-730 97 58. Hittelön 20 euro. **040.**

■Jonna på Sparis! Singel? Du var så snäll vid senaste besök (före elavbrottet). **Kismet.**

■Madde i Strandnäs är så het. Säg henne rocka på en fest :p **Killen vid drickat.**

Nyans ros

■...till **Källbo skola** tack för den jättegoda lunchen den 18 augusti. Rosor från en förälder med barn åk 1.

■...till **Er** som hjälpte mig med bilen vid Lumparlandsbutiken. Dana.

■...till mångkonstnären & låtskrivaren **Carola** samt syrran **Ag-netha** för en hel fantastisk Grekisk damafon. **Pedro** från Faliraki eller varifrån han nu dök upp, är också värd många rosor. Tack! Birgitta.

■...till **Nils-Erik** för den trevliga överraskningen i måndags! Rosen kommer från Katja och Frank.

■...till **Britt Lundberg-Skantze** för hennes välskrivna insändare om maten till våra barn. Kökspersonalen vid Övernäs skola ger rosen.

HÄLGE

ZITS

”De visste vad de kunde och hade tillräcklig mental styrka för att kunna prestera sitt allra bästa när det verkligen gällde.
VÄSTRA NYLAND OM SILVERMEDALJÖRERNA I RODD

ledare

Harriet Tuominen
Epost: harriet.tuominen@nyan.ax
Telefon: 528 464

Försmedligt Nina Smeds

Gammal eller ung?

I nuti varje gammal människa sitter en förvånad 20-åring och undrar vad det är som händer med kroppen och vart tiden tar vägen. Man ser sig själv i spegeln och undrar var de gråa håren och rynkorna kommer ifrån.
Man tar ett gasellhopp över ett dike och landar av någon outgrundlig anledning mitt i diket med värkande leder. Man ser förvånat hur någon medelålders reser sig för att ge plats åt en i bussen. Ingen känner till Teskedsgumman eller Spandau Ballet längre.
Vad är det som händer?

Jag minns hur jag tyckte att 30-åriga tanter på krogar eller caféer var pinsamma som dansade, skrattade och pratade högt. De borde gömma sig hemma bland barnen och kastrullerna och låta oss unga härska över uppmärksamheten. Jag rodnade när 40-åringar nämnde något som handlade om sex. Gamla människor skulle inte ens tänka på sånt.
Jag minns hur trygg jag kände mig för att vuxna alltid hade svaren och kunde hjälpa om något gick fel. De var så kloka och gamla. Allt de sade var sant, det litade jag fullständigt på.

Jag minns första åren i skolan med alla uråldriga lärare som hörde till en helt annan värld än vi vanliga människor. De hade en inneboende visdom och kunde svara på alla frågor från hur man får tråden genom nålsögat till hur många äpplen Pelle har kvar efter att han gett tre åt Lisa. Och de tre första åren i skolan kom jag aldrig på tanken att säga emot en lärare. Lärarna var Guds den allsmäktiges ombud på jorden. Det var tryggt.
Nu är jag en snart 40-årig tant som dansar, pratar och skrattar högt. Jag talar om sex utan att rodna. Men jag har inte alla svaren och lösningarna när barnen frågar.
Jag har jobbat som lärare och stått hjälplös inför många frågor jag fått. Ändå har jag sett i barnens ögon att de förväntar sig att jag vet, att de litar på det jag säger och känt ansvaret tynga när jag svarat ihop ett halvt rimligt svar om varför Jesus kunde gå på vatten. Och jag får en konstig känsla i hjärtat att kanske vuxna förr i tiden inte heller hade hundra procent koll på precis allting.

Inne i mig bor den där 20-åringen som vill vara sorglös och vigulant. Jag vill inte bli stel och klumpig och bli utsatt för ungdomars hånfulla blickar när jag skrattar högt. Men den stora fördelen med att bli gammal är ju att man allt mindre bryr sig om vad andra tycker.
Från att ha varit en blyg skolflicka har jag utvecklats till en kvinna som säger vad jag tycker vare sig jag borde det eller inte. Som lägger sig i allting för att ingen annan gör det. Som kan gå och säga till en helt okänd unge på gatan att ta upp tuggummit som ungen just spottade rakt på marken.
Sammanfattningsvis är jag en 20-åring i en 40-årig kropp med humöret hos en gammal 80-årig ragata. Det betyder ett snitt på 46,6. Jag är alltså 46,6 år. Suck.

Guldclimpar. Barn är inte bara känslomässigt ovärderliga, de kostar mycket också i reda pengar. Det här är föräldrar inte alltid medvetna om, därför blir det lätt gräl om underhållet vid en separation. Bilden av barnen på Trollsländan togs i maj och har inget med texten i ledaren att göra.
Foto: JONAS EDSVIK

Barnen värda sin vikt i guld

Drygt 65.000 euro för mat och kläder under 18 år. Det är vad det kostar att ha barn. Och då är inte bostad, dagis, fritidsintressen eller skola inräknat.
Kostnaden är som för ett egnahemshus, säger rättshjälpen.

I lördagens Nya Åland kunde vi läsa om ett lyckligt slut på en lång kamp för högre underhållsbidrag.
En mamma ansåg att bidraget som pappan betalade var för lågt med tanke på att hans lön stigit betydligt sedan summan slogs fast. Problemet var att kommunens socialbyrå inget kunde göra. Men byrån var inte heller särdeles ivrig att hjälpa till för att man skulle få en lösning. Visste man inte på byrån att rättshjälpsbyrån sköter den här sortens ärenden? Och att det är gratis eftersom barnet är kund och barnet sällan har några inkomster.
Borde det inte vara i socialbyråns intresse att barnet får det barnet har rätt till?
Det blev som sagt ett bra slut, men barnet har under flera år gått miste om pengar som skulle ha gett en något högre levnadsstandard.

Det intressanta som framgår av artikeln är att föräldrar inte missunnar sina barn ett drägligt liv. Orsaken till att de inte alltid självmant betalar vad det kostar är att de inte vet vad det kostar! **Gard Larpes** på rättshjälpsbyrån säger att oviljan att betala ofta bottnar i misstänksamhet. Bortaföräldern tror att hemmaföräldern gör av med pengarna på sig själv. Problemet brukar lösa sig när de verkliga kostnaderna räknas fram.

De allmänna kostnaderna för ett barn, uträknat på basen av den genomsnittliga grundkonsumtionen, är 250 euro per månad före skolåldern, 290 euro upp till 12 år och för tonåringar 390 euro. Räknar man ihop detta kommer man till 65.280 euro. Utan ränta.
Till detta kommer boendekostnader, barnomsorgsavgifter, kostnader för skola och kostnader för fritidsintressen.
Mat, kläder, skola, fritid kostar ungefär lika oberoende av om föräldrarna lever tillsammans eller separat. Men boendekostnaden kan skjuta i höjden vid en skilsmässa. Om barnet/barnen skall kunna bo hos bägge föräldrarna så måste båda ha en bostad som är stor nog för detta. Det finns alltså mycket att väga in när man skall komma överens om hur mycket var och en skall betala.

Hur skall man råda bot på detta, att föräldrar inte vet vad barn kostar? Kan man inrätta någon form av föräldraskola, där blivande eller nyblivna föräldrar får en viss praktisk undervisning och råd om vad det betyder att ha barn?
Det behöver ingalunda handla enbart om hur dyrt det blir – avsikten skall inte vara att avskräcka folk från att skaffa barn. En bra sak vore att lära ut hur man håller kostnaderna under kontroll, vad man kan

spara in på och hur (till exempel vad färdig mat kostar jämfört med hemlagad).
De flesta unga familjer, också icke-separerade, kan ha behov av litet ekonomisk rådgivning.
Kanske skulle en föräldraskola göra mest nytta för dem som ännu inte har separerat. Ett litet barn, som kräver uppmärksamhet dygnet runt, kan slita på relationen. Om man dessutom har svårt att få pengarna att räcka till så är risken för separation förr eller senare klart större än om man slipper gräla om pengar.
Nu vet vi i alla fall vad det kostar att ha barn, minst. Som ett egnahemshus. Om någon förälder ibland låter undslippa sig att det är dyrt att fostra upp barn så behöver det inte uppfattas som gnäll. Det är rena rama sanningen.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag och lördag.
Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2007:
7.285 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetsstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION

Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Tf. Harriet Tuominen
fn (018) 528 441
harriet.tuominen@nyan.ax

Nyhetschef:

Anna Björkroos/Ulf Weman
tfn (018) 528 442
sport@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör:

Kiki Alberius-Forsman
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONS-
AVDELNINGEN

Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:

Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:

Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI

Consa Print Ab,
Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONS-
PRISER

1.7.2008

Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 100 €
kvartal 51 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.45 L 13.45	→ 07.00/08.00 → 13.35 → 00.45 L	M:HAMN 04.25 13.45 00.50 L	→ STOCKHOLM 09.30 /17.00 → 18.15 /19.15 → 06.10 /07.10	M:HAMN 23.45 → 02.40 L → 13.35
M:HAMN 23.55	→ 09.55/17.00 → 04.15	M:HAMN		L = Långnäs

Turlista 25/4-7/9 (lokala tider)

Från Eckerö alla dagar **8.30 13.30 18.30**

Från Grisslehamn alla dagar **10.00 15.00 20.00**

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via Cityterminalen. Från Stockholm Tekniska högskolan 2 h före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 h före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst. Bokning tel. 28 300, växel 28 000, Grisslehamn 0175-258 00. Bokning även på www.eckerolinjen.ax

Silja Galaxy
En helt ny kryssnings-upplevelse!

Res med nya Galaxy till Stockholm 13.45

Torggatan 14, tel 16 711 eller 06001 74552 (1,64€/besvarat samtal+alltid ins/msa)

TALLINK

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 ← 04.50 - 18.00

Torggatan 14 • www.tallinksilja.fi • tel 16 711 el.
06001 74552 (1,64 €/besvarat samtal + alltid ins/msa).
Check-in senast 30 min. före avgång

ÅLANDSTRAFIKEN tom 31.8.2008

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Dagligen

MAR	KAP
07.30	08.30
12.45	14.00
18.30	19.30
12.00	09.00
18.00	15.00
23.00	20.00

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskärs ca 45 min före fartygets avg. Aven buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Bussanslutning från Uppsala avg. Hjalmar Brantings gata/Tycho Hedensväg 1 h 45 min före avgångstid.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM
01.10 L	06.30
04.35 M	09.40
10.15 M 1)	15.30
14.25 M	18.55
14.10 M	07.45
23.35 M	16.45
07.45 M	18.00
03.20 L	20.10

1) Reservation för charteravgång. Kontakta vår resebutik för information.

ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	ÅBO	H:FORS
03.30 L	07.35	
14.25 M	19.50	
23.45 M		10.00
14.10 M	08.45	
01.00 L	21.00	
04.25 M		17.30

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före ord. avgång. Bokad bil skall vara incheckad och klar att köras ombord senast 30 min. före ord. avg.

BUSS: transfer med Sundqvists, Mariehamn (Storagatan 2)-Långnäs 1h före avg. Även Långnäs-Mariehamn alla avg 12 EUR/person.

VIKING LINE Storagatan 2, tel 260 111, bokn. 262 111
www.vikingline.ax

LEDIGT ANNONSUTRYMME

Kontakta annonsavdelningen, tel 23 444, eller e-post: annons@nyan.ax

Nya Åland
☆☆☆

ONSDAG 20 AUGUSTI 2008

| **dagens ålänning** |

| **vädret** |

| **dagens rätt** |

”Jag älskar medelhavsinspirerad mat”

Dagens ålänning **Camilla Nyholm** från Mariehamn Västernäs varvar ner efter en hektisk dag i köket när Nyan träffar på henne.

– Jag är kock så jag har lagat mat på min restaurang Timjan hela dagen. Det är mycket jobb och långa dagar men samtidigt roligt, säger hon.

Hur länge har du drivit restaurang?

– Jag öppnade Timjan i början av sommaren, så cirka tre månader nu. Men jag gick och funderade i säkert två år innan jag tog steget ut. Som kock har jag dock jobbat i många år före det.

Varför just Timjan?

– Att det blev Timjan beror på att jag älskar medelhavsinspirerad mat och färsk örter, där timjan är favoriten

Har du något middags-tips att dela med dig av?

– Då skulle jag nog rekommendera citron- och honungsmarinerad kyckling.

När du inte lagar mat, vad gör du då?

En lugn stund. Efter en hård arbetsdag tar Camilla Nyholm sig en välförtjänt paus på Timjans uteservering innan hon ger sig in i köket igen för att förbereda morgondagens bestyr.

– Jag försöker att gå så många kurser jag kan med min hund Chili.

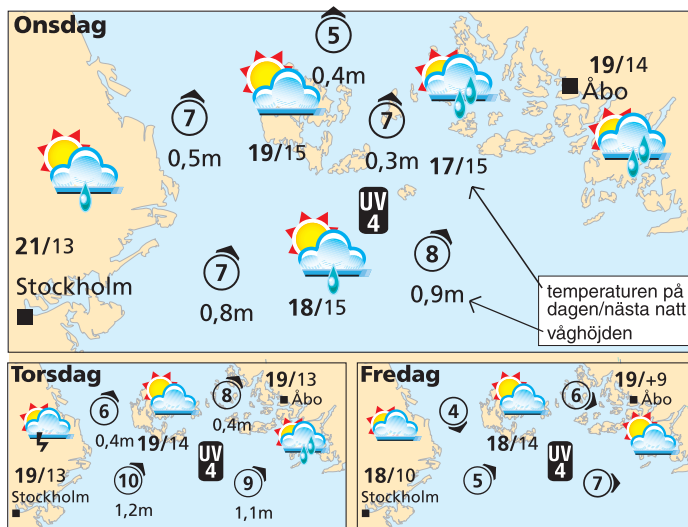
Vad är det för hund du har?

– Det är en blandning mellan bichon frisé och kinesisk nakenhund. En vit lurvig liten sak kan man säga.

Och till sist, vem vill du hälsa till?

– Då vill jag hälsa till min mamma **Gun** och till hennes sambo **Robban**.

TEXT & FOTO:
MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 469

I går kl 15	temp.	moln.
Jomala	18	☁
Åbo	17	☁
Helsingfors	17	☁
Stockholm	21	
temp.	vind	m/s
Nyhamn	16	SSV 11
Märket	18	SV 5
Kumlinge	18	SV 6

Max/min temp. 12.8 - 19.8. klo 9	max.	datum	min.	datum
Jomala	+20,8	13.8.	+11,8	16.8.
Åbo	+20,9	12.8.	+9,1	16.8.
H:fors	+21,7	17.8.	+13,3	16.8.

För ett år sedan	temp.	moln.
Jomala	20	☁
Åbo	22	☁
Helsingfors	20	☁

Utomlands i går		
Köpenhamn	20	Madrid 30
Oslo	19	Rom 30
Bryssel	18	Aten 35
Moskva	21	Las Palmas 26
London	19	Phuket 32
Paris	21	Peking 30

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Värdertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

TIPSA 0457 313 4444

MESSA 0457 323 4444

RING 018 23444

KRYDDLÅDA
9,50€

Även snapslåda, bärlåda, servetlåda och grogglåda

Välkommen in!

BOMARKS
RESTAURANG & KÖK

Torggatan 1 tel./fax. 13 174
Öppet: vard 10-17, lörd 10-14

Den varma grunden till ett bra boende

BEGÄR OFFERT!

VVS-Service Vuoristo
tel. 0457 371 3991
joni.vuoristo@warmia.fi

• individuell
• ekonomisk
• 10 års garanti

WARMIA
GOLVVÄRME

www.warmia.fi/swe

GEMINI Brasugn

TULIKIVI
KERMANSAVI®

Besök vår utställning i Kalmarnäs och bekanta dig med vårt sortiment To 18-20, fr 14-16, lö 12-15

SKORSTENS-SPECIALISTEN PÅ ÅLAND

GMATTSSONS MURERI

Kalmarnäs 212, 22 140 MARIEHAMN
Fax 12 688, e-post: gm.mureri@aland.net
Bosse 0457 361 3977 Kent 040 550 2649

Inför skolstarten ...

ISKU Space skrivbord 125,-

Stol från 29,-

Unimatti resårsäng 80x200 220,- netto

MÖBEL-City
G. Godbyvägen. Tel 21 165, fax 19 544
Öppet: måndag-fredag 8.30-17, lördagar 10-14

Beg. båtar

Bella 600 Ocean -07 **28 800,-**
- Suzuki F150 -07

Yamarin 6110 -00 **24 500,-**
- Yamaha HPDI 200 hk -00

Majava bromsad trailer 1300 kg **1500,-**

KEA-CENTER
Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

DU PONT

BILFÄRGER
- även på sprayburk

Vi kan skanna kulören på din bil för rätt kulör.

HOLMBERGS
• TEKNIK • KVALITET •

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.ax